

NORDHORDLAND TINGBOK

nr. 16

1677

1677: 1

Hielp Gud Fader i Euighed til Lyche frembgang och Salighed.

Anno 1677 den 21 Febr/uaris blef Retten betient paa Nedre Fyllinge af Niels Dingeland Lensmand Lasse Søråas Jens Hucheland Matis Bratland Niels Nestun, Niels Borge Laugrettismend.

Her Commissarius Risbr[ech] met Rigens stefning stefnt hans Landbunde Bord (Bård) Fy[llinge] paa hans gaards forbrydelse formedelst hand iche b[etalt] hannem hans Landschyld for Anno 1675 och Arb[eds]penge af hans paaboende gaard, efter Lougen. Bl[ef] for Retten lagt hans schrifttlige Indleg. Baard møtte sagde, at hans Kone hafde bødet Her Co[mmissa]rius {..e..ste} sielff hans Landschyld neste Onsdag for Jul An[no] 1675, Men hand wille den iche Annamme. Siden nes[t] for Jule Aftten samme Aar 1675, bøed hand Her Com[missa]rj Kieriste Landschylden lige saa i Michel Øfre Fyl[lingens] Neruerelse, Men hun sagde at hun wille den iche A[nnamme,] (Bård) sagde och at hand hafde budet Her Commissarius Risbrech [Land]schylden i Waar førerend hand Saaede, huilchet scheid[e i] Michel Sælens Neruerelse, Men hand wille den iche [A]nnamme, huor om hand beraabte sig paa for/schref/ne Mich[el Øfre] Fyllingens och Michel Sælens widnisbiurd. Foregaf[f och] hand hafde tilbudet Her Commissarius at wille haf[ue be]talt hannem Landschylden for 1675 och 1676 som schee[de] Løfrdagen for Jul sidstleden, Men hand Kom ha[nnem] iche sielf i tale, Men talte med hans dreng Mi[chel] och samme tid lod hannem sige wed samme dreng at [hand] schulle Komme igien fierde dag Jul med Landschy[liden och] huis (det som) hand waar schyldig i Huuseboed och i andre [.] Baard sagde och at Mandagen for Jul sidstleden war ha[nd i] Her Commissarij dør i Byen, at wille hafue betalt ha[nnem hans] Landschyld, Men hand fich iche Her Commissarius si[elf i] tale, Men talte med hans Tienistpiger Gier[trud] och Marj, och hafde 1 1/2 Rdr at wille hafue betalt [hannem] i hans Rettighed, och war Ole Sandal sammen [med] hannem, huor om hand beraabte sig paa h[annem.] Baard blef tilspurt om hand hafde flee[re prouff at støede] sig paa end de Trende som foresigis, h[uor om Baard suarede] Nej. Och bød nu at wille betale hannem [hans] Landschyld och anden efterstaaende [Rettigheder] Her Commissarij fuldmegtig wille [ ]

1677: 1b

Baard sagde at hand wille gierne giffue Her Commissarius 1 Rdr om Aarit i Arbedspenge, naar hand motte were frj for Arbed. Eftterdj Baard beraaber sig paa prouf at hand har tilbøden Jordrotten hans Landschyld, da opsettes Sagen til i dag 14 dage, \da/ schal Baard føre samme hans prouf deromb, her paa Fyllinge, at da widere Kand gaais huis Rett er.

Anno 1677 dend 7 Martj bleff Retten igien betient paa Nedre Fyllinge i forsk/ref/ne Sag,

Och møtte hr: Commissarius Riisbrech paa den ene, och Baar Fyllinge paa den anden side, Eftter som Baard hafr beraabt sig paa widnisbiurd, at hafue tilbudet hr: Commissarius Landschylden, Thil huilchen ende Baard nu berette for Retten at hafue Indsteffnt Michel Sælen, Michel Øfre Fyllinge, och Oluff Sandal, deris Sandhed at widne. Aff for/schref/ne Indsteffnte widnisbiurd fremstod først for Retten, Michel Mickelsen Sæle Laugrettismand, som Ved Æd och opragte fingre bekiende at Baard Fyllinge bad hannem om, at hand wilde følge hannem i Grafdal, och Vere hos Imidlertid at hand betalte hans Jordrott hans Landschyld. Huor paa

Mickel fuldte hannem til Graffdal. Och talde de først med hr: Commisarj Kiereste, och Spurde hende om de Kunde komme hr: Commissarius i tale. Huortil hun suarede: at hun iche wiste om hand war tilstede, men bad dennem gaa ind i stuen. En liden stund der efter Kom hr: Commissarius self ind i stuen, da sagde Baard til welbe/mel/te hr: Commissarius, at hand Ville betale ha/nnem sin Rettighed, huortil hr: Commissarius suarede: at hand iche tog nogen Rettighed, førend den Sag Imellem dennem om Schougbesigtelse hafde grebit ende. Och hafde it lamb med, som hand wille gifuet i foræring som hand \och/ iche Vilde Annamme. Baard berette, At hand iche hafde ladet steffne Michel Øfre Fyllinge, men hand hafde lofuet hannem at wilde møde W-steffnt, och kommer nu iche. Siden blef for/schref/ne Michel Michelsen foreholden at hand wilde sige sin Sandhed huad tid det war da Hand var med Baard i Grafdal och ville betalt Landschylden. Huortil hand Suarede och forClarede, at hand iche Kunde Vide enten det var førend d/end 14 Aprilis 1676 eller siden. Men samme tid hafde hand Vel self hans halfue Gaard tilsaaid. Baards hustru Britte Pedersdater berettede, at førend Juel Aften 1675 var hun i byen i hr: Commissarij dør, at wille hafue betalt han/nem Landschylden for samme Aar, och talte med hans tiener Michel, som er ud[kaldet] for Soldatt i Kongens tjenst, och spurde hannem om hr: Commissari [var self]f tilstede, huortil hand suarede Ja, och bad hannem at hand Vilde [lade hr: Com]missarius det wide at hun vilde betale Landschylden, huorpa [Michel gich] ind, Och kom saa ud igien och berettede, at hr: Commissarius [suarede at] hand iche Annammer Landschylden af nogen quinde. [Oluff Sandal me]d opragte fingre och Ed beKiende, at nest for Jule Aften [ ] 1676 ombad Baard Fyllinge hannem at hand ville følge

1677: 2

hannem som et widne til hr: Commissarius, och da de kom i hans dør i byen, talde de med tuende af hr: Commissarij tienstepiger Giertrud och Marj och Spurde dennem om hr: Commissarius Var hiemme, huortil de Suarede Nej. Men at hand Var i Grafdal. Och sagde at Baard samme tid hafde med sig Ved 12 Rixdr som hand Vilde hafue betalt Jordrotten i sin Landschyld och Rettighed. Baard bleff for Retten tilspurt, om hand hafde fleere widnisbiurd i [Sa]gen at føre, huortil hand Suarede Ney, iche andre end som Michel Øfre Fyllingen, som ligger Ved Sengen aff It Slag hand hafde faaed af en hest. Hr: Commissarius formeente, at Michel Sælens, Michel Øfre Fyllingens Widne, och ej heller Baards egen hustruis beretning iche burde at ko[mme] hannem i Sagen til nogen hinder. Thj hand formeener at Baard a[lleene] loulig schal Kunde beuise, at hand hafr tilbuden hannem nogen [Land]schyld, førend Juel A/nn/o 1676.

Men den 19 April A/nn/o 76 Var Baard o[ch] Michel Sælen paa Grafdal och tilbød at forligis med hannem om [den] Sag om schouffschade som da hengde udj Retten, Men hr: Commiss[arius for]Clarer at hafue suaret Baard, at hand iche med hannem nogen [for]ligelse Wilde indgaa, Men at Sagen Kunde hafue sin gie[g] (gienge?) Och berettede hr: Commissarius at landschylden som Baard med indesi[dder] Aff hans paaboende gaard for det Aar A/nn/o 1675 er 3 Rdr och elle[rs] Refererede hand sig til hans Indleg, och formeente at Baard bu[rde] hafue sin Gaard forbrut efter lougen, och dog betale hans Land[schyld] Sagen blef optagen til den 24 Martj førstkommendis, och {Mich} Imidlertid nu strax louligen at Indstefne Michel Øffre Fyl[lingen] som hand sig paaberaaber, hans widnisbiurd da i Sagen a[t er]legge, och parterne da igien her paa Aasteden at møde, [ ] kand gaaes huis Rett er.

Anno 1677 den 24 Martj betientis Retten igien pa[a Nedre] Fylinge

och møtte Her Commissarius paa den ene och Ba[ard] Fyllinge paa den anden side. Lasse Øffstun och Ole Nestun nu for Retten forKlarede at de efter begiering i gaar 14 dage siden ware hos Michel Øffre Fyllinge som nu er døed och begraffuet at afhøre hans prouf eftters[hand] Laa paa sin siugeSeng, da sagde och forKlarede [hand] for dennem at nest forleden Jule Aften It Aar [siden] ware hand i byen i Her Commissarij huus och be[talte] sin Landschyld til Her

Commissarj Kieriste, och sam[me] tid war Baard Fyllinge och der inde i den[ ] at hand wille betale sin Landschyld som hand for[ ] Men Baard hafde dog iche beedet hannem at [were] noget Widne derom dend tid, Och saa snart [hand] hafde betalt sin Landschyld, gich hand [ ] om døren igien, huor paa de giorde [deris æd met opragte] \fingre/, Baard nu for Retten frembøed peng[ ] sagde war dend Landschyld hand [ ] be]-gierte at Her Commissarius wille [ ]

1677: 2b

Afsagt, Formedelst at i Sagen nogenledis er prouff ført, Til med da den 14 Apr/ilis 1676 war Omme, er Baard iche heller for det nu paatalte Aars Landschyld blefuen stefnt eller domb ofr hannem forhuerfuit, Om den tid formeents at hand sin gaard hafde forbrut, Men hand hafr den Aarit der eftter Anno 1676 brugt, Och Landschylden deraff for Jul sidstleden tilbudet, Huorfore wj os iche Vnderstaar hannem fra sin gaard at dømme, Men hand bør nu strax ald hans Resterende Rettighed betale. Och som hand dog med bedre Maneer sig med sin Landschyld hos Jordrotten Kunde hafue Indstillet, end som hand hafr giort, hand ej heller sin Widnisbiurd betids stefnt och ført och ej heller eftter Afscheen och paaleggelse for Retten saa hand derued Reigse och beKostning \har/ forAarsagit I dend sted at Sagen med mindre handel och Wmage Kunde Kommet til endschab, end som sceed er, da bør hand at gifue sin Jordrot Welbemelte her Commissarius i Kost och Tering 14 Rdr, huor wed hand och dend forige hannem ofuergangen domb er paamindt.

Anno 1677 den 3 April bleff Retten betient paa Bergenhuus, aff Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen, Hans Hansen Sorenschriffuer, Oluff Schage, Lasse Smøraas, Lars Mittun, Ole Heldal, Ole Houge, Simen Øffstebøe Laugrettismend eftterschreffne Widnisbiurd at forhøre. Neruerende Wachtmester Henrich Fisher, som sagde sig aff hr: Major och Qommendant Festmand befalet, dette at Vere ofruerende.

Først for Retten fremstod Fogdens tiener Clemed Pedersen som Ved Æd och opragte fingre bekiende, at hand efter hans Hosbonds Fogdens befaling med BundeLensmanden Lars Mundal waare i Alenfit Schibred, Hans Ko/nglig Ma/yestetz schatter och Restandser at Indfordre, och tillige med dennem vare samme tid med Schatterne at Inddrifue, Sergiant Anders Knudsen Biørnes, Soldater Peder Andersen Schonning som nu er død, Holger Larsen Bustetun, och Johannes Jacobsen Tusdal, Da som de nu derweys kom til {Store} Lille Oxe, nu forleden løfuerdag ungefehr 3 Vger siden Huor de laa om Natten til anden dagen eftter Middag, da gick hand och Lars Mundal for i weyen til Walle, och [da] Soldatterne och Sergianten iche kom saa snart eftter, gich Clem/m/id [ ] och Ville hafue dennem med til Stor Oxe. Siden gick hand igien [til Lille] Oxe med en af Soldatterne Johannes, for i weyen til stor [ ]leden stund der epter kom Peter Andersen Schonning til Stor [Oxe] de sig at Sergianten hafde slaget hannem, Nogen stund [ ] eftter kom Sergianten med den ene Soldat och til Stor Oxe.

1677: 3

Da bad Sergianten Peder Schonning at gaa i en stue paa gaarden til Lossement om Natten, Men som hand iche gick eftter hans befaling, da slog hand hannem derfor med sin stoch offr hans Ryg nogle Slag. Saa wendte Soldaten sig Imod hannem, \da/ Slog hand hannem ydermeere offr hans hofuet med stochen it Slag eller toe, at blodet Rand, der med gick Sergianten fra hannem, och Soldaten stod igien och blødde paa Marchen. Siden gick Soldaten hen och stod i en Sualdør (svaldør) paa gaarden; der eftter gick Clemmed och Spatzerede paa Marchen, Imidlertid hørde hand at Sergianten och Soldaten var tilsammen i Sualen, och hørde Soldaten Raabe ligesom paa Clemmid Pedersen, det hand iche Rettere kunde Merche, Saa gick hand til Sualen,

at wilde See huad paa ferde Var, och da Hand kom der, møtte Sergianten hannem i dørren, och hafde sin degen (kârde) dragen i haanden, gich saa Sergianten med hannem ud omkring huset, och imidlertid stach sin degen ind, men hand kunde iche tenche at der var nogen schade scheid, Och Imidlertid hand var ved Sualdørren hørde hand gandsche intet til Soldaten, Men en liden stund der epter kom bunden paa gaarden, Christians, med dend døde i hans fauffn, och lagde hannem paa en [helle] i gaarden, men om hand var gandsche død, da hand bleff lagt paa h[elle]n kunde hand iche egentlig Vide, och fornamb iche heller at hand Rørte sig meere, men var dermed gandsche død. Imidlertid hand saaledis blef udbaaren stod Sergianten hos, och bad de wilde gifue hannem noget driche, Thj Gud torde endnu hielpe hannem. Men som Sergianten fornamb at i hannem var ingen lifff, beklagede hand sig ynckelig at hand hafde veret saa ulyckelig i werden, och lid saa meget ontt, at hand nu schulde komme i denne ulycke, med dette Mennisch, och gich siden aff weyen omkring huset, Och som bønderne fuldte eftter, och wilde [ta] fat paa hannem, wendte hand sig imod dennem, och kaste hans ge[uehr] och gaf sig selff godwilligen. Och om anden dagen besaae hand, Johan[nis] Fosse och Magne Møcheltun den døde paa Kroppen, men de bleff [ ]sting war, paa hannem, och spurde \hand/ Sergianten om hand hafde stu[c]ket hannem, da Suarede hand, at hand Viste det iche. Oluff Stephensen Stor Oxen ved Eed och opragte fingre bekiende, at nu forle[den] Søndag 3 Vger siden, imod aftten, kom Fogdens tiener Clem/m/ed, Lars Mundal lensmand, Sergiant Anders Biørnes och trende Soldat[er] til Stor Oxen, och kom Sergianten i stuen til hannem och begier[ede] [ ] aff hannem, men fich intet, formedelst hand var drucken. I de[ ] kom en af Soldaterne i stuen, huilchen hand bad at Vilde hente [ ] sin stoch som laa i en anden stue, huilchet hand och giorde, och da h[and] [ ] fant stochten sad Sergianten och talde Venlig med hannem, Im[idlertid] gich Oluff Oxen ud paa Marchen til Clemmid, Nogen stund der eftt[er] gich Sergianten ud paa gaarden bag omkring, och møtte der den [ ] døde Soldat Peder Schonning, huilchen hand dengde med Sin stoch [nogen] Slag, paa det sidste wendte Soldaten sig imod Sergianten [ ] huo[ ] -ning kunde hand iche Vide, da falt Soldattens hatt aff, Och slog [hand] hannem paa hans hoffuet med stochten, at blodet Rand ha[nnem] ned ofr Ansigtet, och Soldaten gred at hand [ ] medHandlet, dermed schiltes de fra hin anden [ ] til dend døde, førend hand var udbaaren aff Sualen, och [ ] fornamb at Soldatten var død, flyde hand it stycke fra [gaarden] [ ]

1677: 3b

huor ofr hand och fleere løb eftter hannem och wilde tage fatt paa han/nem, och da Sergianten det fornamb kaste hand sit gewehr paa Marchen, och gaff sig goduillig. Rasmus Olsen Stor Oxen Ved Æd och opragte fingre bekiende, at Sergianten kom ind i hans stue imod aftten, och Rasmus laa i sin Seng, Saa begierede Sergianten lossement, huilchet Rasmus sagde, hand gierne skulle faa. Der eftter gich Sergianten aff stuen igien; nogen stund der epter hørde hand børnene schrige i gaarden, huorofr hand Sprang af Sengen och løb ud i gaarden. Da kom Sergianten ud aff Sualen med sin degen dragen i haanden, huor Soldatten var inde. Och i det samme Sergianten var udkommen, stryg hand hastig degnen tou gange paa hans buxelaar, huor ofr Rasmus blef forferedet och løb i stuen igien. Siden Var hand och med de andre at tage fatt paa hannem. Laris Lechnes møtte paa Lars Mundals wegne, och berettede, at hans hustru ligger Siug, huorfor hand iche self kand møde, men hafde bedet hannem sige, at hand weed gandsche intet i Sagen at prouffue, efttersom hand laa och Soff paa Stor Oxen i schafferens boe, Imidlertid Soldatten Peder Schonning er bleffuen død. En dreng Ved Nafn Aamund Bessesen møtte och sagde sig iche endnu at hafue Veret til Altars, forClarede: at hand fuldte Sergianten och dend døde Soldat Peder Schonning, och bar tøyet fra Lille Oxen til Stor Oxen da nu deruegs Slog Sergianten Soldaten med hans blotte degen ofr hoffuedet It Slag, da hørde hand en af dennem sige, schal Jeg troe Jeg er saadan KunteMichel, at du schalt Commandere mig, men huilchen af dem der talte ordene, Wiste hand iche. Siden sagde hand at det var Soldaten som talde ordene. Imidlertid forskreffne Widnisbiurd bleff forhørt war for Retten Neruerende Sergianten

for/schref/ne Anders Biørnes, Som selff dennem anhørte.

Anno 1677 den 11 Juny holtis **Almindelig Waarting paa Frechou** Neruerende K/onglig Ma/yestetz foget Peder Andersen Oluf Landtzuig Lensmand Laurs Oen, Mogens Tuet, Ole Landtzuig Magne Tuett, Niels MoldeKlef, Niels Sæle, Michel Meland Ole Houland, Arne Hestenes, Peder Ryeland Laugrettismend och en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af Schattebrefuit paa hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste paabudne schatter Neruerende Aar formellende.

Helsen med Gud Efttersom hans Høye Exell/enci/s schriffuelse och befaling er ankommen, Anlangende Schatterne for induerende 1677de Aar, af efterfølgende Indhold. Endog hans Ko/nglig Ma/yestet voris allenaadigste Herre och Konge int[et] heller Saae, end at hans Ko/nglig Ma/yestetz Kiere och troe undersaatte, for p[aa]leg och udgifter det meeste mueligt Kunde forlettis och befris, Mens saasom dise vanskelige tider til Rigetz høj magt paaliggende defention och undersaatte Conseruation uomgengelig udfordrer de dertil fornøden midler. Da paa høystbe(mel/te hans Kongl/ig Ma/yestetz min Allernaad/igs/te Herris och Kongis Veigne, tilkiendegifuis

1677: 4

och anbefalis, at dend ordinarie och prouiant schat, sampt maanetlig Rytterhold udj Bergenhuus Stiftt for Induerende Aar paa maade och Vilchor, som forleden Aar, efter da udgiffne schattebref/: Kaaberschatten huis Termin allerede er Expirerit, sampt høe och Korn schatten undtagen, huor med til Videre udfordrende beroer :/ schal leggis, paabiudis, och udgifuis, Item beuilgis paa Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste behaug, at huor Fogderne ichun niuder hundrede Rixdr. til løn, da dennem en frj gaards schat at gotgiøris, huilchet hr: Cancellor ville behage til alles och enhuers underretning paa tilbørlige steder at lade publicere, och forkyndige, Sampt at ville tilholde Fogderne at de med Schatterne betimelige afClarering, saaledis lader sig Vere angelegen som Hans Ko/nglig Ma/yestetz Thieniste det monne udfordre, och de udi fremtiden acter at tilsuare, huornest befaler hannem dend Høyeste, och forbliffuer hr: Cancellers tienistuillige Aggershuus d/en 9 Martj 1677. U: F: Guldenlew.

Da hafr Ko/nglig Ma/yestetz Foget udi Norhord Peder Andersen Høystbemelte hans Høye Exell/enci/s befaling och paabud uden nogen forhael paa behørig steder udi sit Naadigst anfortroede Fougderie at lade forkyndige, Sampt och det saaledis udi alle maader at efterleffue, som hand udi frembtiden agter at tilsuare, hermed Gud befalet. BergenHuus d/end 19 Martj 1677. J. F. Marscalck.

Høyædle welbaarne hr: Cancellor. Efttersom endeel Artiglerie heste, til forestaaende Compagnie behøfuis, saa hafuer hans høye Excellence derom følgende anordning giort.

Hans Ko/nglig Ma/yestetz General Commissariat; Saasom udi denne tilstundende Compagne ved Artilleriet en deel gode och dygtige Hester behøffuis, da ville Jeg at de paa efterfølgende maade ofuer Riget schulle opbiudis, Nemlig udi Aggershuus Stiftt, aff efterfølgende Fogderier, Hedemarcken, Guldbrandzdallen, Ringerige och Walders, huert hoffuetsogn med tilliggende annex tou gode och dygtige Heste, och aff de øffrige Fougderiers Sogne och des annex ichun en god Hest, Item udi ThrundHiembs och Bergenhuus Stiftter af huert Prestegield :/ annexerne dermed i begreben (ibegreben) :/ tou gode och dygtige Heste, huilcke fra Bergenhuus och Aggershuus Stiftter, hertil hofuetfestningen dend 30 Maj ufeilbarlig maa ind forschaffis, Och de udi ThrundHiemb, schal der indtil Nermere Ordre forbliffuer, dog vil

herhos i act tagis, af Nordlandene, i steden for Hester, gifuis af it huert Kierkesogn med underliggende Annexer for huer hest, Tholf Rixdr. och det til den ende at den omkostning, som hellers til deris Transport fornøden schulle giøris, der ued (derved) Kunde besparis, Iligemaade aff Christiansandz Stiftt med Stafuanger Ambt schal paabiudes tuende dygtige Hester af it huert hofuetSogn med sine underliggende Annexer, Som [for]schrefne tid schal her indforschaffis, Thil huilchen ende Ville det Kongl/ig Ge[neral] Commissariat til alle Vedkommende, de behørige ordres lade Expe[dere,] Huornest befalende dennem den Høyeste, och forbliffr deris Thienistuillige Aggershus d/end 24. Martj 1677. V F Guldenlew.

Saa Vilde Hans Excell/enci/s behage dend forsorg at hafue at slig anordning til [ ]-fect ville lade vorde bragt, Och nest Guddommelig beschiermelsis ynsche [for]bliffr Fors/chrefne Gulle/nlew/is Thienistbereeduilligste Thienere Jens Juel. L: Rossencrantz. Datum det Kongl/ig General Krigs Commiss/ariat dend 24 Martj 1677.

Rigtig Copie, huor eftter Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen sig hørsommeligen hafr [at Rette] saasom hand agter at tilsuare. BergenHuus d/end 3 Aprilis 1677. J F Marschalck.

1677: 4b

Høyædle och welbaarne hr: Cancellor. Efttersom de trende Sigt och Sagefalds forpagtnings Aaringer til forleeden Nytaarsdaug vare Exspirerede, och imidlertid stedze er vorden for uentet (forventet) Hans Kongl/ig Ma/yestetz Allernaadigste Villie och befaling, huorledis her eftter der med schulle forholdes, som ved disse tiders ulige Corresponce er opholden, Da paa det ey noget Ved Hans Ko/nglig May/estet/s Interesse och tieniste i nogen maader schal negligieris och forsømmis, Ville hr: Cancellor behage, at tilholde Fogderne udi Bergenhuus Stiftt, at de eftter Embeders udfordrende, beobacter och flittigst tilsuun hafuer, med Hans Ko/nglig May/este/ts tilfaldende Sicht och Sagefald, fra for/schref/ne tiid af, och indtil Hans Kongl/ig May/estet \som/ Anderleedis Allernaadigst anordnendis Vorder, Och at de føyer ald saadan tilfaldende Sicht rigtigens til regenschab, uden ringeste underslebf, eller hemmelig afsohning, saa frembt de ei Ville ansees och straffis, som dend der med Hans Ko/nglig Ma/yestetz Intrader schal scheligen och underfundeligen omgaaet hafuer, Huilchet Fogderne paa huert Thingsted, enhuer udi sit Fogderie, til Almuens eftterretning hafr at publicere och forkyndige, Huor med befaler hann/em den høyeste, Och forbliffr Hans Excell/en/se hr: Cancellers tienistuilligste Aggershuus den 26 Martj 77. Guldenlew.

Rigtig Copie af originalen, huilchen Ko/nglig Ma/yestetz Fouget ofr Norhorlen med Waas Peder Andersen hørsommeligen hafr at efterlefue, och sig der med saaleedis at forholde som hand achter at tilsuare. BergenHuus d/end 9. April 1677. J F Marschalck.

Kiere Peder Andersen. Efttersom Hans Høye Excell/enci/s befaling och ordere er opkommen, at til Ko/nglig Ma/yestetz tieniste, och dette Riges Vern och forsuar det nylig udschreffne Bergenhuusische Regimente fuldkommen efter de gamle legge (legder) vorder Completeret, och det uden egen nyttighed och Interesse, efter Hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste derom udgangne Forordning forsuarligen at schulle forrettis, med flittigst tilsuun och omhygelighed at de beste och dygtigste Knegte udj leggerne (legdene) uden Persons anseelse til Hans Ko/nglig Ma/yestetz tieniste Vorder forschaffet, etc: Da, som samme Completering strax eftter Antreden schal foretages, Hafr I udj eders anbetroede *Fogdie (Fogderie) betimeligen behørige anstalt dertil at giøre, och befaling til de Vedkommende at lade udgaa, at alle unge Mandkion paa leggerne (legdene) uden forskiel huo de ere, eller hos huem de tiener, enten hos Præsterne och Fogderne, Schriffuere, Gastgeffuere, bondelensmend, Skydzschaffere, eller andre, aluorligen tilholdes, ferdig at Vere til dend tid och sted, som af mig til samme Completering vorder berammet, ufeilbarligen at møde *uder (under) straff, at huilche som udebliffuer, ufeilbarligen

schal tegnis, Saa at deraf de beste och dygtigste Knegte uden persons anseelse til hans Ko/nglig Ma/yestetz tieniste efter hans Høye Excell/enci/s befaling, kand vorde schrefuet och enrolleret. I hafr och i rette tide at aduare Præsterne, bondelensmend, och andre Vedkommende som efter udschriffnings Forordning bør Vere tilstede, at de och til samme tid och sted møder, Saa at der med i alle maader efter udschriffnings Forordning forholdis, Huilchet I saaledis med flid hafr at ordinere och bestille, Saa at alting til Ko/nglig Ma/yestetz tieniste uden ald forsømmelse och underslebf vorder forrettet som forsuarligt, Eder hermed Gud befalet.
Bergenuus d/end 9 Aprilis 1677. J F Marschalck.

Kiere Peder Andersen. Efttersom hr: General Krigs Commissarius RossenCrandz mig tilschickett Itt [Han]s Høye Excell/enci/s schriffuelse til hannem, daterit den 15. April 1677

1677: 5

Som in Post Scribto melder saaledis, Om Artillerie Hesterne, siunis mig at udi Bergenuus kunde paabiudis En Half Rixdr. i steden at tilforn Veret En Rixdr. for bøndernis desto Nermere Villigheed. Da hafr I det indtil Videre Anordning af hans Høye Excelle/nci/s eller det Kong/lig Gen/eral Commissariat *Edr (Eder) Eftterretlig at holde, och udi steden for de paabudne Artillerie Hestepenge{r} efter hans høye Excelle/nci/s godfindende af eders anbetroede *Fogdies (Fogderies) Almue at oppeberge och paa schrifuerstuen indlefuere, Thagendis der udi ingen forsømmelse.
Bergenuus d/end 1 May A/nn/o 1677. J F Marschalck.

Kiere Peder Andersen. Efttersom fornøden eractis at de enrollerede i Norhors *Fogdie (Fogderie) vorder foramblede och ofuerseet i huad stand de nu befindis, och huorledis, och med huad geuehr sampt dertil behørig Krud och lod forsiunet. Da hafr I nu paa Thingreisen dennem at lade aduare at alle och enhuer holder sig ferdig med deris Geuehr Krud och lod, saa de af Gulen, Lindaas och Radøe Schibrede ufeilbarligen kand møde paa Lyren (Lygra) den 4 Julj førstkomendis; De aff Eichangr, Allenfit, Herløe och Sartor Schibrede, paa Frechoug den 5 dito. Och de af Hosanger, Mielde, Arne och Schiold Schibreder, paa Huckland (Haukeland) dend 6. dito. Thil huilche tider och steder Jeg acter nest Herrens hielp self at kom/m/e bemelte enrollerede at ofrsee. Thagendis der udi ingen forsømmelse.
Bergenuus den 6. Junj 1677. J F Marschalck.

Welbiurdige her Commissarius Hans LilienSKIold (tidl. Hans Hansen) lod nu paa Tinget for Retten udj Almuens paahør, Opbiude hans leddige gaarder, om nogen som hafr Tient hans Ko/nglig Ma/yestet wille dennem bøxle, Men ingen frembKomb eller gaf sig tilKiende, som wille bøxle.

Mons Manger stefnt Oluf Jørgensen Thorschem (Toska i Herdla sk.r.) och hans Søn Knud, formedelst hannem schal vere forekommen, at de hafr Hannem mistenct for it Sølbelte, som Knud Ols/en Thorsche, schal Vere frastollen. Indstefnte Knud Torschem møtte, och sagde, at hans iche hafr beschylt Mogens Manger, for hans belte, och iche heller hafr hand hannem tillagt, och ei tillegger hannem nogen Sag derfor i nogen maader, mens beltet er hannem frastollen, men huem det hafr giort, Veed hand iche, och Veed Mons Manger iche andet at beschylde, end det som en Erlig mand Vel sømmer och anstaar. Stephen Koursbøe møtte paa Ole Jørgensens Vegne, och sagde, hand er en gammel, suag Mand, och kand iche selff komme til ting, Men Lensmanden Oluf Landzuig berettede nu for Retten, at dend tid hand steffnte Oluf Jørgensen for denne Sag, da sagde hand, at hand iche Viste, huorfor hand steffntis, Thj hand iche hafr tillagt Mons Manger nogen S[ag] for beltet, och iche heller beschylder hand hannem derfor i nogen m[aader.] Det samme sagde och for/schref/ne Knud Ols/en Torsche, at hans Fader iche giør,

[eller] hafr giort. Mogens Manger bleff tilspurt, om hand hafr hørt aff Oluf Jørgense[n eller] Knud Torschem, at de hafr tillagt ham Sag for beltet, Huortil ha[nd] Suarede: at hand alleene Vel hafde hørt det, men hafde ingen [Wid]nisbiurd derpaa. Niels Kidøen Var Indstefnt at proufue i Sagen, møtte for Rett[en och] forKlarede: at hand icke hafr hørt at Oluf Jørgensen Torschem [eller] Søn Knud hafr tillagt, eller beschylt Mogens Manger for [denne Sag.] Mogens Manger erchlerede sig, ingen fleere prouf i Sagen at ha[fue.]

1677: 5b

Afsagt. Eftterdj icke beuiisis at Oluf Jørgensen och Knud Thorschen hafr beschylt eller tillagt Mogens Manger for det belte som er bleffuen bortstollen, men sig heller for Retten erchlered, at de icke Veed hannem andet at beschylde, end det som en Erlig Mand Vel sømmer och anstaar, Mogens Manger hafr icke heller ført nogen prouf, at de hannem for beltet hafr beschylt, Derfor bør denne Sag icke at Komme Mogens Manger paa hans Erlige Nafn och Rychte, til nogen hinder eller eftertale i nogen maader. Mens Sagen at Vere ophuefuet och Magtisløs, Och huem som eftter denne dag lader sig noget derom forliude, Mogens Manger til eftertale bør efter foregaaende stefnemaal och beuiis, at stande derfor til Rette, efter lougen som Vedbør.

Oluf Christensen Viig, steffnt hans grande Oluf Mogensen, formedelst at hand hafde sagt Ved Herløe, da de gich fra Herløe Kierche til baads, at en aare var synderbrut i hans baad, och da Oluf Mognsen det saae, sagde hand, det hafr dend schielm giort, det (der) dend foer i ham, Derpaa spurde Oluf Christiansen Jeremias Viig, huem hand meente der med, da suarede Jeremias, hand meener dig Oluf der med, och at Oluf derforuden schulle sagt, hand var af Thiuffue æt och tiuffue Slegt, Indstefnte Oluf Mogensen møtte, och sagde: at hand hafde bandet dend, som brød hans Aare i Synder, men hand hafde icke tillagt Oluf Christiansen det, och ei heller schielt hannem for Thiuffæt, eller tiuffue Slegt, och ei heller for Weirehals, som Oluf Christiansen det foregifuer. Aslach Viig, Willum Thurøen och Lauridz Viig Vare stefnt i Sagen at proufue, Møtte, och forClarede nu for Retten, Jeg Veed at dend schielm har giort det, som beteer (betrer?) sin schielm stycher baade hiemme och henne (borte). Men hand neffnte ingen Ved Nafn. Oluf Mogensen for Retten sig erchlerede, och sagde: at hand aldrig hafde tillagt Oluf Christiansen nogen Sag, enten for den synderbrut Aare, eller i andre maader, och Veed hannem icke andet at beschylde, end det som en Erlig Mand Vel sømmer och anstaar. Ko/nglig Ma/yestetz Foget tilspurde Oluf Mogensen huem hand da meente der med, der paa suarede hand: at hand meente dend, som hafde brut Aaren i stycher. Ellers forClarede for/schref/ne trende Widnisbiurd, at de hafr hørt, at Oluf Monsen hafr schyldet Oluf Christiansen for weirhals, huorpaa de gjorde deris Ed, med opragte fingre. Oluf formeente, at Oluf Mogensen burde at bøde for hans beschylding til hans Ko/nglig May/estett. Afsagt. Eftterdj Oluf Mognsen fragaar, icke at hafue schielt Oluf Christiansen for Thiufæt eller tiufslegt, och ei heller for Aaren, men veed hannem icke andet, end som en Erlig Mand, och alt got at beschylde, da bør Sagen icke at komme Oluf Christiansen til nogen hinder eller eftertale paa hans Erlige Nafn och Rychte i nogen maader. Men som beuiisis at hand hafr schielt hannem for en Stiffhals, eller Veirhals, och der ued (derved) trette foraarsager, at denne uforligelighed er dennem emellem kommen, da bør hand derfor at bøde til Hans Ko/nglig May/estet Thoe march Sølff.

1677: 6

Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen nu for Retten tilspurde tilstedeuerende Laugrett och Almue, om hand sidst forleeden høsteting hafde fordrit meere schatt af dennem, end som hans Ko/nglig Ma/yestetz schattebreffue tilholder, dem at udgiffue, eller om Almuen hafde Veret

imod hannem, at Ville *sla (slaa) hannem Ihiel; Huortil tilstedeuerende, Suarede Nej, at de aldrig saadant haffde fornummet eller hørt.

Anno 1677 den 12 Juny blef holden **Almindelig Waar oc Sage Ting paa Allenfit Schibreds Tingstue**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen Lauritz Mundal Lensmand Niels Tuet, Brynild Quamme, Oluf Grøtuet, Joen Nesse, Hans Eicheland Knud Titland, Michel Fosse Laugrettismend och endeel af samme schibreds Almue.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af schattebrefuit paa hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste paabudne schatt for Induerende Aar, saauel och publicerit eftterschrefne Ordres, som tilforne findis indført.

Her Commissarius Welbiurdige Hans Lilienschiold lod nu for Retten paa Tinget udj Almuens forsambling, Opbiude hans leddige gaarder, om nogen som hafuer Tient hans Ko/nglig Ma/yestet wille dennem bøxle, Men ingen frembKomb, eller gaf sig tilkiende, som dem wille bøxle.

Kongl/ig Ma/yeste/tts Foget Peder Andersen Stefnt Hofuer, Anders och Ole Iisdal, formedelst at de hafr optaget Thommas Sletten och Gudmund Aases Fischeliiner, som i Søen var udsett ved Iisdal, och siunchet dem andensteds neder, En anden sted, som de, iche for \Eyer/ Mendene Ville Vere bekiendt, da de der om bleff adspurt, Gudmund Aase och for/schref/ne Thomas Sletten møtte, Och foregaf, at de spurde for/schref/ne Iisdals mend, om deris Liiner om Aftenen, Huortil de suarede: at de iche Viste huor de var, Men om Morgenens sagde Oluf Iisdal til dennem, at de hafde optaget Linerne och nedsiunchet dem paa it andet sted, Indstefnte Anders, Ole Iisdal och Hofuor paa hans Søn Olufs Vegne, møtte, och Vedgich, at de hafde optaget Linerne af Søen, och nedsiunchet dem paa it andet sted, Och da Thomas och Gudmund spurde om Linerne, Suarede Anders Iisdal dennem, Gud Signe dend, som tog Linerne, men scham faa dem, som bruger ulouglig, Och bekiende Anders Iisdal, at de vare gjorde fast och laa fra FladøeLand aff, och tog dem saa derfra, och nedsi[unchet] dem ved deris egit Land, Dog bekiende Anders, at de spurde hann[em om] Linerne om aften, men hand sagde dem iche, huor de Var, førend o[m] morgenen. Nogle af Laugrettismendene formeente, at iche [e]-lig, at fische med Liiner paa det sted, som med handsnøre fischis [ ] Fogden formeente, at for/schref/ne Iisdals mend burde at bøde til hans Ko/nglig Ma/yestet, f[orme]delst at de hafr optaget och dult Linerne, i dend sted de burde ført denne[m til] Lensmanden eller hannem, paa en Rett, Afsagt, Eftterdj for/schref/ne trende Iisdals mend hafr optaget Liinerne, och ned[siunchet] och dult dem i Søen paa it andet sted, der de hafde burdt ført dem til fogde[n eller Lens]manden, eller paa it andet sted til huer mands Videnschab, paa en Rett, de derfor at bøde til Hans Ko/nglig Ma/yestet 3 March Sølf.

1677: 6b

Fogden stefnt Knud och Jacob Spurcheland for Slagsmaal, Samme møtte, och sagde at de hafde intet paa hin anden at klage, Och befindis at Knud hafr faaed schade i sin tommelfinger af Jacobs øxe som Knud forClarede. Var kommen af, at Jacob Ville nedbryde nogen biugning som hand hafde opset til hans Lamb, och scheede af Jacobs Vrede, at hand Ville giøre hannem schade med øxen. Afsagt, at Jacob Spurcheland derfor bør at bøde til hans Ko/nglig Ma/yestet 3 March Sølf.

Hr: Anders Garman Stefnt Oluf och Oluf Semb, formedelst at de imod hans Willie hafr udtaget

deris fæ af hans huus paa Watne, huor hans folch hafde det indsett, formedelst de hafde fundet det i Hans udmarch och fæhaufue (fehage). Indstefnte tuende Sembs mend møtte, som blefue tilspurt, om de hafde forlof til, at udtage fæet igien af hr: Andersis huus, huortil de Suarede: at de det iche Viste, Afsagt. Eftterdj Sembs mend hafr udtaget deris queg af hr: Andersis huus uden forlof, da bør de derfor at gifue hr: Anders Garman 1 March Sølf.

Hr: Anders Garman Stefnt Knud Beraas for tuende aars Resterende Landschyld och En Tredietage. Knud blef paaraabt, møtte iche, Men Niels Fosse berette, at Knuds Grande Mogns, hafde bedet hannem suare, at Knud er i byen och Arbeide, och hafr Seddel, at hand er Klar med hr: Anders. Fogden protesterit och formeente, Knud, burde bøde Stefnefald. Afsagt, at Knud Beraas bør at bøde Stefnefald til hans Ko/nglig Ma/yestet 1 March Sølf.

Hans, Johanes, Arne, Lasse och Haluor Fosse, Stefnt Johans, Lars, och Mogns Elsaas, formedelst de iche Ville gierde deris gierdisgaard efter marchesteenis uduiselse, Anders Semb møtte, paa de indstefntis Vegne, och foregaf, at de forschieder sig til en loulig Marchegang, at saa kand forfaris huad de bør at gierde, eller iche. Och sagde Anders, at de Elsaas mend Vil steffne paa Marchegang i høst, huor Ved det forbliffuer.

Indre Fosses besiddere hafde iligemaade stefnt Elsaas lejlendinger, formedelst de har nedbrut it stych aff deris gierds gierdgaard och indgierdet it Stych af deris March, och afbrent Einer och liung (lyng) paa det Styche March som de indtog. Anders Semb møtte paa indsteffnte Elsaas Mends Vegne, och foregaf, at de ere forligte med de Fosse Mend om det Styche March som de har Indgierdet, och derfor opbaaret en Wog Korn, och schulle gifue fremdeelis til dem, huer Aar en halff Wog Korn. Afsagt. Saa frembt Elsaasis Eyere och besiddere formeener sig nogen Rett at hafue til det Styche March, som foregifuis at de af Indre Fossis Leyemaal har indgierdet, da bør de tillige med, der paa at Stefne i høst, naar Retten schal schillie emellem dem, och Yttre Fosse, at da med det samme och der om kand Kiendis huis Rett er. Och bør de paa begge sidder, deris Jordrotter til samme tid at stefne.

Kaarit til laugrettismend Ole Olsen Totland, Ole Guttormsen Hannisdal.

1677: 7

Anno 1677 den 13 Juny holtis **Almindelige Waar och Schatte Ting paa Radøe schibreds Tingstue**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Hans Tougler Lensmand Mogens Ydstebøe Niels Marøen Jacob Strømme Mogens Solem Niels Olsuold Laugrettismend. Och en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af Schattebrefuit paa hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste paabudne schatt for Induerende Aar saauelsom de andre Ordres och befalinger som her tilforne er Indført.

Her Commissarius Welbiurdig Hans Lilienschiold, lod nu for Retten paa Tinget udj Almuens forsambling hans Leddige gaarder, och i Serdeelished en part udj Ydstebøe som Hans ibm: (Lilienschiold) iche sielf formaar at forestaa, om nogen som hafuer Tient hans Ko/nglig Ma/yestetz wille samme gaarder eller gaardepart bøxle, Men ingen frembKomb eller gaf sig sig tilKiende som wille bøxle.

Rasmus och Knud Halleland ware indstefnt for Slagsmaal och schielderj, Knud møtte, men Rasmus iche, Haluor Kolaas forKlarede at hand war hos Knud i den meening at wille hafue

stefnt hannem for denne Sag, Men Rasmus suarede hannem at hand wille møede Wstefnt, derfor stefnte hand hannem iche, Men meente at hand schulle hafue efterKommit sit løfte, som nu iche scheer. Derfor beror med Sagen til den Loulig stefnis.

Kaarit til Laugrettismend Christen (og) Mogens och Oluf Øfre Qualem.

Anno 1677 den 14 Juny blef holden **Almindelig Waar och schatte Ting paa Lindaas Schibreds Tingstue** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Magne Bruntland i Lensmanden Ifr Fammestads sted, Laurs Hopland Ifr Løfaas Mogens Synneuog Jacob Grimstad Ole Hopland Erich Aaraas Lauritz Settre Niels Sefuerøen Niels Hopland Laugrettismend, och en deel af Almuen.

Da bleff Vnderdanigst forKyndt Copi af Schattebrefuit paa hans Ko/nglig [Ma/yestetz] Allernaadigste paabudne schatt for Induerende Aar, saauel[isom] for Indførte Ordres och befalinger som her tilforne findis [Ind]ført.

Her Commissarius Welbiurdig Hans Lilienschiold lod nu for Retten paa Tinget i Almuens forsambling Opbiude hans leddige gaarder, Om nogen som hafr Tient hans Ko/nglig Ma/yestet wille dennem bøxle, Men ingen frembKomb eller gaff sig tilkiende at wille bøxle.

Kaarit til Laugrettismend Niels Hopland och Ha[ ] Killgaffl.

1677: 7b

Dend 15. dito bleff Retten igien betient paa for/schref/ne Lindaas tingstue, af Magne Bruntland, Lars Hopland, Ifuer Løfaas, Oluf Hopland, Erich Aaraas, Rasmus Qualuog, {Ifuer} Jacob Grimstad, Johans Houge, Michel Hope, Lars Settre, Niels Hopland Laugrettismend.

<Lensmanden> hafde Stefnt Lars Fondnes, Knud Mognstad, Ole Litlaas, formedelst de iche Ville holde ting til sidst forleeden høsteting, Lars Fondnes møtte, och sagde, at hand hafde tillauget at Ville holdt ting, men bleff Siug, de andre møtte iche, Da blef abscheediget, at de schulle giøre deris Schyldigheed med tingholden til førstholdende Thing, ligesom andre deris grander och Naboer. Oluf och Laurs Hopland kom for Retten, Anlangende uforligelighed, Mens som Sagen iche Var loulig Indstefnt, Kunde intit derved giøris.

Anno 1677 den 16 Juny holtis **Almindelig Waar och Schatte Ting paa Gulen schibreds Tingstue** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen Jacob Oppedal Lensmand Michel Miømen, Oluf Hougsuer Oluf Nappen Jacob Øffstgulen, Anders Lund, Ole Duesund, Joen Dale, Jørgen Myre, Joen Kiellinguold Laugrettismend.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af Schattebrefuit paa hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste paabudne schatt Neruerende Aar, saauelsom de andre Ordre och befalinger som her tilforne findis Indført.

Her Commissarius Welbiurdig Hans Lilienschiold, lod nu for Retten paa Tinget udj Laugrettet och tilstedeuerende Almuis forsambling och paahør, Opbiude hans Leddige gaarder Om nogen som hafr Tient hans Ko/nglig Ma/yestet wille dennem bøxle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende at wille bøxle.

Fogden stefnt Joen Mognsen tienistdreng paa Fosdal, formedelst Lejermaal med Bodel Aschildsdater, Anders AasmundBotten møtte paa Joens Vegne, och berette, at hand er Fader til barnet, som i Vinter ved Juletider blef fød, och berette at de Ville Egte huer andre, Sagen optagen til førstkommende høsteting, at fornemmis om de hin anden vil Egte, at saa kand gaais huis Ret er.

Oluf *Dusund (Duesund) stefnt Knud Anduig, formedelst hand schal hafue schielt hannem for en u-erlig mand, Knud møtte, och sagde hand var druchen, och kunde iche mindis at hafue schielt hannem i nogen maader, Och derhos sagde, at hand iche veed Oluf Duesund andet at beschylde, end som en Erlig Mand vel Sømmer och anstaar, Derfor bør Huis (det) som kand vere passerit, iche at komme enten af parterne til hinder eller schade i nogen maader.

Anders Lund ragte Mogns Michelsen haand for Retten, at hand schal betale hannem en half Rixdr inden høstetinget for øl, som Anders har Veret forloffuer for, som Mogens har udlaant til tinghold for Thj Aar siden.

Mogens Michelsen Stefnt Efuind Nassis Søn, formedelst Kiøbmandschab med Thobach, huormed Mogens formeener, at hand griber

1677: 8

hannem i hans borgerlig Næring, som iche er billiget eller Rett. Bleff berett, at drengen iche er loulig stefnt, men er liden och wmyndig. Iligemaade tiltalte hand Effuind Dale, formedelst hand hafr Soldt Thobach, Effuind møtte, och bekiende, hand hafde Solt en march Thobach, och sagde, hand aldrig hafde Soldt Thobach, enten før eller siden, Lofuede och, at hand iche schulde Selge her eftter. Huorfore saauit Effuind angaar, det forbliffuer. Men huad drengen angaar, der med beroer til loulig Stefnemaal.

Ko/nglig Ma/yestetz Foget foregaf, at hafue ladet Indstefne endeel, som schal hafue u-loulig nedbrut och borttaget endeel Thræwerchdøre och andet, fra Sl: (salig) Christen Fixis huuse, Men som de nu iche vaare loulig stefnte, derfor beroer dermed til neste Thing, at de da loulig Kand Indstefnis, saa gaaes huis Rett er. Efttersom Mogens Michelsen som huusene hafr Kiøbt, sig højligen ofr saadan deris begangne uloulig gierning och dristigheed besuerger.

Kaaret til Laugrettismend, Peder Diurgroff, och Niels Norgulen.

Anno 1677 den 18 Juny holtis Almindelig Waar och Schatte Ting paa Eide Tingstue i Echanger schibred Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Mogens Essem Lensmand, Aschild Ascheuig, Ole Echanger Jørgen Biørge Ifuer Hindenes Oluf Asgaard Anders Hindenes Laugrettismend och en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af Schattebrefuit paa hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igste paabudne schatt Neruerende Aar, saa som och de forIndførte Ordre och befalinger som foresigis.

Her Commissarius Welbiurdig Hans Lillianschiold lod nu paa Tinget i Almuens forsambling Opbiude hans Leddige gaarder, omb nogen som hafuer Tient hans Ko/nglig Ma/yestet Ville dennem bøxle, Men ingen frembKomb, eller gaf sig tilKiende, som wille bøxle.

Her Oberste Wisborgs fuldmegtig Peder Erichsen stefnt Ifr Eidtznes for Wlouglig schoufhug i

Otterstad schouf. Ifuer møtte oc sagde at hand hafde huget Tuende Otteringsbaade med brendeWed af Birch, som Lejlendingen Enchen Britte hafr gifuet hannem forloff til, saa hand hug den ene baad i fior oc dend anden [i] Aar. Och sagde Peder Erichsen at denne gang derued maa beroe.

Oluf Eichanger stefnt Joen Echanger for hand Wlouglic schal hafue hugget i hans schouf och gifuet schiends och Onde ord da hand talte hannem til derom. Wemund Eidtznnes møtte och sagde at Joen har bedet hannem Liuse sin forfald at hand ligger Siug. Afschediget at Lensmanden och Mend schal Komme paa Aasteden at forfare om Joen hafr hugge[t] i Olufs schouf, och om da befindis at Joen har Wlo[uglig] hugget, saa bør hand der eftter at betale schaden [ ] billige OmbKostning eftter dannemends sig [ ] Lougen.

1677: 8b

Stifttschri fuer Herman Garman stefnt Haluor Andaas for fire Aars Landschyld och 2 Tredietager. Haluor møtte och sagde hand er intet schyldig. Men forleden Aar betalte hand Garmans Tiener 3 Aars Landschyld och 2 Tredietager 17 1/2 March, huilchet Niels Andaas och Joen Schaar proffuede Wed æd och opragte fingre at de saae at hans Tienner Oluf Annammede samme Rettighed af Haluor. Mogens Studtzdall tilstoed at hand er hans Jordrot Maren S/alig M/ester Arnoldus schyldig 1 SlagterNøed och 11 March 4 Schilling i Landschyld som hand blef tilKiendt at betale inden St: Olsdag førstKommendis, eller Ved Wurdering at Udsøeges, eftter Lougen, efttersom hand nu derfor til betaling war Indsteffnt.

Eftter Her Anders Garmans begiering blef forKyndiget eftterschrefne Schiøde.

Kiendis Jeg Hans Lillienschiold, Bergen och Guletings Vice Laugmand, och her med for alle Witterlig giør, at Jeg af frj Willie och Welberaad hue, samt och med min Kierestes Ja och Sambtyche, Schiødt och affhendt, som Jeg ochsaa hermed fuldkom/m/elig schiøder, och afhender fra mig, be/mel/te min Kiereste, børn och rette Arfuinger, til min Kiere Suoger, Hæderlig och Wellærde Mand hr: Anders Garman SogneHerre til Hammers Prestegield, En mine sande OdelsJorder, Kaldis Indre Eide, udj Norhorlehns Fogderie, och Hammers Prestegield beliggende, Schylder Aarligen Thou løber Smør, och En tynde Malt med bøxel, samt ochsaa dend Herlighed, som følger udi samme Gaard, at hand bøxler Itt Pund Smør, och Otte Kander Malt, som mig af min Højærede hierte Kiere Fader, til Odel er ofrdragen, Huilche for/schref/ne Gaard Indre Eyde, med ald des tilliggende, som nu der tillegger, och af Arrildz tid tilligget hafr, Vere sig lotter och lunder, waat och tørt, fischeuand och fægang, intet undertagende i nogen maader, Her efter frj och frelseligen, at følge be/mel/te min Kiere Suoger och hans Arfuinger, til et euindelg Odel och Eiendomb, u-igien kaldet af mig och mine Arfuinger, Och dersom saa scheede, /: det Jeg ingenlunde Vil formoede /: at for/schref/ne gaard Indre Eyde, heller noget af detz tilliggende herlighed, bleff min Kiere Suoger eller hans Arfuinger, formedelst mig och mine Arfuingers wanhiemmels brøst schyld, ved nogen Ret eller Rettergang frawunden, Da lofuer och hermed tilforpligter Jeg mig, och mine Arffuinger, inden Sex Vgers Varsel der eftter, at forschaffe min Kiere Suoger, eller hans Arfuinger, ligesaa got, och Velbeleiligt gods, med lige Herlighed udi alle maader, Och Imidlertid at frj hiemble, min Kiere Suoger for/schref/ne gaard Indre Eyde for huer mands tiltale, som derpaa Ville, heller i nogen maader med rette Kunde tale, och derfor at gaa emellem hannem och Sagen, huorfor Jeg for Noch oftbe/mel/te gaard Indre Eyde hafr bekommet fyldest

1677: 9

Och fuld Nøyachtig betaling, mindste penge med meeste, saauit udi voris wenlig Kiøb Kommen

er, Saa Jeg min Kiere Suoger for oprigtig och god betaling, i alle maader betacker. Thil ydermeere beKreftelse, hafr Jeg dette med Egen haand unterschrefuet, och mit Zignet undertrøct, och Wenlig ombedet mine Kiere Suogre, WelEdle hr: Oberste Leutenant, Christian Nielsen Holberg, och welfornemme Mand, Hans Clausen OberTholdbetienter paa Bergen toldboed, med mig til Witterligheed at underschriffue och besegle.

Actum Bergen d/end 22. Februarj Anno 1677.

(L.S.) Hans Lilienschiold Eghd (L.S.) Christian Holberg. (L.S.) Hans Clausen

Anno 1677 den 19 Juny holtis **Almindelig Waar oc Schatte Ting paa Hoshofde Tingstue i Hosanger schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Mogens Mielstad Lensmand Peder Ware, Gulich Nordaas Niels Øffsthuus Niels Miøs Haluor Øffsthuus Fusse Aasem Mogens Hoele, Laurs Øffsthuus Niels Hatland Laugrettismend och en deel af Almuen.

Da blef Vnderd/anigst forKyndt Copie af Schattebrefuet paa hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste paabudne Schatter Neruerende Aar, saauelsom de for Indførte Ordre och befalinger.

Her Commissarius Welbiurdig Hans Lilienschiold lod nu paa Tinget udj Almuens forsambling Opbiude hans Leddige gaarder, om nogen som hafr Tient hans Ko/nglig Ma/yestet wille dennem bøxle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende som Ville bøxle.

Blef nu for Retten anuist och lest eftterschrefne Pantebreff huor Ved war omblagt och medfulde It Arch Trycht papir N: 5, for en half Rixdaler, formellende.

Kiendis Jeg Frue Anna Juel Herr oberste Wisborgs, och giør her med witterligt, at Herr Commissarius Hans Lillianschiold hafuer wenligt Laant mig til fornødne udgifter, Itt Hundrede och Halfftediesindstiuuffue Rixdaler udi Myndt, Sampt der foruden in Martio 1666 Vdlagt och betalt for En Wogn som Jeg beKomb, Halfffbtesindztiufue Rixdr. End derforuden hafr hand betalt til Daniel Euertzen, och derued Indfriet min Mands haand den 17. May 1665 Førgetiuffue Rixdaler, Huilchen min Kiere Mands Haand och beuiis for pengene, ieg nu til mig annammit hafuer. Samme for/schref/ne Penge beloifr och forpligter Jeg mig hermed at schal bliffue bemelte hr: Commissario Hans Lillianschiold med sin Rentte betalt, Aarsdagen her nest efter, vnder forpantning, mit Jordegods her udi Norhors Fogderj, Indtil hand eller hans Arfuinger af mig och mine Arfuinger [ ] Reede penge med paaløbende Interesse fra forstrechningens tid be[talt] Vorder, Och efterdj Jeg denne Obligation paa min reigse huor inte[t]-seglet papir var at faa har udgiffuet, Th[i w]ille hand selff de [ ]

1677: 9b

Thil fornødene papir omlegge. Och dette til witterlighed hafr min Kiere syster Frue Margrette Juel dette med mig Vndersch/reffue/tt.

Act/um Hoop den 25. Martj 1677. Anna (L.S.) Juel. Margareta Juell.

In Anno 1671 Hafuer Sl: (salig) Major Bordewich efter min derpaa udgiffuen beuiis der for, betalt herpaa Thredue Rdr.

Niels Miøs och hans fæstekone Marite Bastisdater komb nu begge for Retten, och gafue tilKiende, at de efter Guds forsiun och med deris fællitz Slegt och Venners Raad och sambyche, Acter at begiffue sig med hin anden udi det Hellige Ecteschab, Och derhøes tilstode de, nu begge for Retten, at de med Velberaad hue, och deris Slegt och Venners Widenschab och sambyche, ere blefuen foreenede, som følger. Att for/schref/ne Maritte Bastisdater och hendis Arfuinger iche schal hafue \at/ Arffue eller tilkomme, meere aff bemelte Niels Miøssis Boe, end

som det, eller saa meget, som hun hafr, eller med sig, did Indførendis Vorder, Huor med hun, eller hendis Arffuinger uden nogen paatale, eller modsigelse, schulle lade sig nøye i alle maader. Men om hun for/schref/ne Niels Miøs ofrleffuer, da schal hun hafue hendis ophold och underholding derpaa Gaarden, saalenge som hun lefuer, och aff Boen at niude En Hæderlig och schickelig begraffuellsis bekostning och Jordeferd, och hendis Arffuinger siden at følge saa meget, eller detz werde, som hun med sig i boed indførte, som foresigis. Huorpaa de nu for Retten gaffue hin anden deris hænder, at dett wrygeligen schal holdis, Aff dennem och deris Arffuinger.

Oluf Rachnes steffnt sin grande, Hoffuor Rachnes, formedelst hand schal hafue schielt hannem for en Strandetiuff, Saa och for en Smalletiuff, saa \och/ formedelst hand schal hafue undsagt hannem paa hans lifff. Hoffuor møtte, och nectede, at hand iche hafde schielt hannem for en Strandetiuff, Hofuor erchlered sig iligemaade, at hand iche hafde schielt hannem for en Smalletiuff, Men hand tillagde hannem nu for Retten, at Oluff hafde merchet hannem en Smale fra, och flied ham et lamb igien, Oluf hertil Suarede: at {Oluf} hand hafde en Smale som var u-mercht, och Hoffuor hafde och en Smale, som ochsaa Var umercht, huilche vare liig hin anden, Saa Hoffuor bad hannem merche sin, men enten hand merchede Hofuors, eller sin egen, Kunde hand iche egentlig vide, Thi hand siger det er hans, och Hoffuer siger det sin at Vere, som bleff merchet, Hofuor Erchlered sig och, at hand iche hafde undsagt eller truet Oluff i nogen maader, Men hand Ville, at hand schal holde sig hr: Commissarj och Lensmandens befaling om Arrest paa laden, efterRettlig, Oluff Rachnes foregaf, at hand er foraarsaget at fløtte sin anpart Lade fra Hoffuors lade, och allereede anfanget at opsette dend, paa en anden [Th]hoftt (tuft) for sig selff, dog kunde hand iche fuldferdige dend, førend hand faar tilfangen af hans anpart gamle lade, Afsagt. At S[ex M]end bør komme paa aasteden, i Jordeigernis Neruærelse, a[t si]une och p[aa]kiende om Oluf kand fløtte sin anpart gamle Lade, af den gamle

1677: 10

Thoftt (tuft) och stede Hofuor uden schade, huor eftter de sig paa begge sidder, saa Kunde Rette och forholde.

Kaaret til Laugrettismend, Mogns Hoele, och Henrich Herland.

Anno 1677 den 20 Juny holtis **Almindelig Waar och Schatte Ting paa Restad i Mjelde schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Anders/en Anders Rifuenes Lensmand, Erich Restad, Simen Rønhoffde Mons Lofttaas Niels Daltuet, Niels Braguatten Ole Watle, Michel Eide, Ole Weaa, Anders Eluig Anders Ascheland Lauritz Reestad Laugrettismend och en deel af Almuen.

M/ester Eduart Eduartsen Steffnt Lars, Aschild, och dend Nykommen Mand paa Ryscheland, angaaende it gierde, som de forledet aar hannem och Landdrotten uaffuidende udi Nordallen emellem Wallestrand och Ryscheland, huor aldrig før nogen gierde hafr veret, hafr giort och lagt. Huor imod de dog forleeden høst i Widnisbiurds Neruærelse, och paahør, selffuillig schal hafue bekiendt, at samme gierde var iche ret oplagt, ej heller at det schulle vere nogen rigtig Marcheschiel, men ichon saa løsseligen giort eftter Lejligheden, at iche deris queg schulle løbe ind paa Siurs bøe, Iligemaade steffnt dennem formedelst de paa hans Lejemaal schal hafue nedfeldt offr 8te \Snees/ stuer - med fleere opuoxne træer, Huorfor hand formeener de bør at lide eftter louen (loven) som Vedbør, eftter hans schrifttlig Indlegs widere Indhold. Hr Conrector (Edvard Edwardsen) indlagde en schrifttlig beretning under Guttorm Guttormsens, Anders Bastiansens, och Michel Guttormsens boemercher, dat/erit 28. Septembr/is 1676. Lars

Ryscheland, Aschild ibm: (Ryscheland) møtte, och bekiende, at for/schref/ne gierde som de hafr opset, staar noget paa Wallestrandz Eiendomb, och noget paa deris paaboende gaard Ryschelandz Ejendomb, huilchet de hafde opset formedelst Fæet iche schulle løbe i Siurs Korn och Eng, Afsagt. Eftterdj Ryschelands besiddere selff for Retten bekiender, at dend gierde som de hafr opset, staar tildeel paa Wallestrandz Ejendomb, och tildeel paa Ryschelands Ejendomb, huor aldrig tilforn hafr veret gierde, Och hr: Conrector paastaar, och besuerger sig, at dend er hans Ejendomb til afgang och schade, derfor bør samme opsatte gierde strax at nedkastis, och iche Videre for noget at actis, eller ansees, Men huem som Videre paaschader, da bør Sagen louligen at stefnis til Aaesteden i Jordeigernis Neruerelse paa begge sidder, at Rettens Middel da kand giøre it Rigtig marcheschiel och schifftte emellem Ejendeelerne paa begge sidder, at saa der epter med gierde, eller i andre maader kand forholdis, som det sig bør.

Blef nu i Almuens forsambling Vnderdanigst publicerit Copie af Schattebrefuit paa hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaadigste paabudne Schatt Neruerende Aar, saauelsom de for Indførte Ordre och befaling[er.]

Her Commissarius Welbiurdig Hans Lili[ensc]hiold, Lod nu for [Retten]

1677: 10b

Paa Tinget i Almuens forsambling Opbiude hans Leddige Gaarder om nogen som hafuer Tient hans Ko/nglig Ma/yestetz Ville dennem bøxle, Men ingen frembKomb eller gaf sig tilKiende som wille bøxle.

Oluff Espeuold steffnt Peder Wea, formedelst hand schal hafue schielt hannem for, at hand hafuer stollen sig Riig, och at hand Vil stiaelle fra Huer Mand, Peder møtte, och sagde, at hand iche hafde schielt hannem, men de Komb i Thrette om en Ryppe som blef schudt paa fieldet, da sagde Peder til hannem, om du beholder dend, da blifuer du iche rig deraf, Och sagde Peder, at hand self schød dend, Men Peder erchlerede for Retten, at hand iche weed andet, med for/schref/ne Oluf Espeuold, end alt det som ære och got er, huor paa hand ragte hannem sin haand, Saa at Sagen derved Imellem dennem, ophæfuis. Men som Peder har ubetenct talt, huor om tuende prouf, ordene schal hafue anhørt, da bør hand eftter Fogdens j Rettessettelse at bøde til Hans Ko/nglig Ma/yestetz 1 March Sølf.

Enchen Lijtn, stefnt Peder Lijtn, formedelst hand hafr udbrudt noget af hendis Eng, til hans Agger, Peder møtte, och sagde, at det var hannem uwitterligt, Thj hans Kone giorde det, och hand iche selff. Och erbød, at hand ville gifue Saa meget Eng igien, Afsagt. At Peder schal igiengifue Enchen saa meget Eng, som hende uloulig er fra Spad, eftter tuende dannemends Sigelse, Och derfor at bøde til hans Ko/nglig Ma/yestetz 1/2 March Sølf. Och Peder hermed paamindt, efter denne dag iche sig med Enchens Lejemaal at befatte, eller sig derpaa indtreng; men lade hende niude sit ubeschaaret, saa frembt hand iche vil straffis derfor efter Louen.

Elj tienstquinde stefnt Mons Lofttaas, for 3 F/ie/ring aars løn och Kleder, Mogns møtte, och meente det iche er fuldkommen 3 F/ie/ring aar hun hafr tient hannem, men Elj paastod, at det er 3 F/ie/ring aar. Derfor bleff Mogns tilKiendt, strax at betale hende for Løn och Kleder imidlertid 2 1/2 Rixdaler.

Anno 1677 den 21. Junj holtis **Almindelige Vaar och schatteting paa Ytre Arne, i Arne schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen, Hans Jordal Lensmand, Marchus Ytre Arne, Niels Hetlebach, Anders Stanghelle, Niels Quamme, Mogns Haaruig,

Michel Arnetued, Ole Olsnes, Laugrettismend, och en deel af Almuen,

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie aff Schattebrefuet paa hans Ko/nglig Ma/yestetz Allernaad/igst paabudne Schatter, Neruerende aar, Disligeste blef och forKyndt for indfødte ordre och befalinger.

Hans Jord[al Le]nsmand for Retten fremfordrede Hans broder Niels

1677: 11

Hetlebache, anlangende nogle ord, som hand imod hannem her paa Thingit til sidst forleeden høsteting i gotfolchis paahør lod falde, Huortil hand formeener at hand gandsche ingen Rett eller føye hafr hannem saaleedis at tiltale, eller angribe, Huor Imod for/schref/ne Niels Hetlebache nu for Retten fremstod, och frjuilligen for Retten udsagde, och bemelte sin broder Hans Jordal Lensmand erchlerede: at huis (de) ord som Kand Vere passerit, er i druchenschab och af ubetenchsomheed, scheid, Saa hand iche Veed hannem andet end alt ære och got, och huis (det) som en Ærlig Mand Vel sømmer och anstaar, at beschylde, Men tachtet hannem for god broderlige omgiengelse, Huorpaa de nu for Retten gafue hin anden deris hænder, Huorpaa Hans Jordal och lod sin tiltale imod hannem, falde, saa at Sagen der med schal Vere død och magtisløs, ingen af parterne til nogen hinder, schade, eller efttertale at Komme, i nogen maader.

Hr: Commissarius Welb/iurdig Hans Lillenschiold, lod nu for Retten opbiude hans leddige Gaarder, om nogen som hafr tient Hans Ko/nglig Ma/yestet, Ville dennem bøxle, Men ingen frembKomb, eller gaf sig tilKiende, som bøxle Ville.

Efter Gerdt Lords begiering, blef forKyndt eftersch/ref/ne pandtebreff.

Jeg Sidtzele Juel wellb: Berent Ornings, Kiendis, och her med for alle witterlig giør, det Jeg af Rett witterlig giæld er pligtig och schyldig bleffuen, til Erlig welacht och welforstandig Mand Gerdt Lordz, borger och Induohner udi Bergen, It Hundrede Nittj och THrej Rixdaler 5 March 13 Schilling, som til en deel er min anpart af min Sl: (salig) Welb: Moders Frue Blantzeflor Bildt til Lunggaard hendis Welbb: begrafuelsis omkostning, huilchet hos hannem er Crediterit och udborget, Da efterdj Ieg nu iche er ved Middel eller Raad bemelte Gerdt Lordz for offuenschreffne 193 Rixdr 5 March 13 Schilling at Kand afbetale, Huorfor och efterdj det til dend Største deel er kommen och anduendt, til Welbemelte min Sl: Welb: Moeders begrafuelse som foresigis, da til It fuldt fast och urygeligt Vnderpant och forsichring, Pandtsetter Jeg hermed til forsk/ref/ne Gerdt Lortz, hans hustru Cornelsche Corneliusdaater, deris børn och Arfuinger, for forsk/ref/ne deris betaling och fordrende Summa, efttersch/ref/ne mine egen Arffuelig Odels Gaarder och Jorder som mig paa Schiffte efter Welbemelte min S: Welb: forældre er tilfalden, Nemblig Rødland Liggende i Arne Schibred i Norhorlehn, schylder aarlig En Løb Smør, och En tynde Malt med bøxel, Snerteland Liggende udi Carsund i Stafuanger Len (Snørteland på Karmøy, ved Karmsundet), som schylder aarlig 3 Wetter Korn, och En Rixdr i Fornød och Arbedzpenge, Carsunds Agger schylder aarlig En Halff tynde Korn, Thysaas liggende i Haranger schylder It Bucheschind, Hustued Liggende Iligemaade i Haranger schylder 2 løber Salt, med ald deris bøxel Landschyld och Indkombst som det hafr fuldt min Sll: Welbb: Forældre med ald dend Adelig HerligHeed och Rettighed efter Jordbogen som af Arrildz tid der afgaaet och giffuet er, intet Vndertagende eller forbeholden i nogen maader. Huilche forskrefne Jorder och Jordegods med ald detz tilliggende were sig schouff och March Lotter och Lunder Fischeuand och fægang fra fieldz til fiær[e]ffuenschreffne Gerdt Lortz hans hustru Børn och Arffuinger [at ha]fue, Niu[de]

1677: 11b

och beholde, til It fuldt fast och uryggeligt underpant och forsichring med ald afgaaende RettigHeed efter denne dag, upaalt och upaaachtet Imeden och ald dend stund pengene saaleedis ubetalt bliffuer bestaaende, Men naar som heldst Jeg eller mine børn och Arfuinger som dertil Kand vere Odels berettiget, behager samme Jordegoeds igien at Indløse, da schal Wj Were tilforpligt at erlegge och betale Indenschrefne Gerdt Lortz, hans hustru børn och Arfuinger forbemelte Summa med Reede penge och det uden nogen trette eller Rettens fordring schadisløs i alle optenkelig maader. Och endog min Mand Welb: Bernt Orning nu iche er her udj Bergen tilstede, hafuer Jeg alligeuel i fulde Kraftt paa begges woris weigne for denne woris bortschuldige Gieldz betaling stillet Indenschreffne min Odelsgoedz til It Sicher Vnderpant, som Ved Adelig troe och Loffue som forschreffuit staar uden ald optenkelig paafund holdes och efterkommis schal, Dis til Widnisbiurd hafuer Jeg Sidtzele Juel dette mit Vdgiffne pandtebreff med egen haand Vnderschreffuet, och Wenlig ombedet Erlig och Welforstandig Mend, Arnt Dobbartin och Johan Sæhus begge borgere och IndVohnere i Bergen med mig til WitterligHeed at underschrifue. Saa och begieris at denne Pandtebreff til Thinge som godset ligger maa Læsis, paaschriffuis, och i tingbogen Indførís.

Actum Lunggard d/end 24 Martj Anno 1677.

Sidtzele Juell
Egen haand.

Arent Dobbartin
Johan Zehusen. til witterlighed

Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen, paa Ko/nglig Ma/yestetz Vegne, ladet Indstefne Mogns Soldat, formedelst offrlast och schielderj, som hand schal hafue øfuet imod Peder Christophersen, i hans eget hus, som nu begge for Retten møtte: Och beKiende Peder, at hand hafde schieldet Mogns for en dagtiuff, siden Skuede hand hannem ud for døren, derefter løb hand hiemb och Kom igien med en aare i haanden, och Eschede hannem ud, at ville slaes med hannem, om hand var bedre end en tiuf och Schielm, Men Mogns stod i sit huus, och vilde iche gaa ud, och schød derpaa tuende Mend til prouff: Mogns sagde, at hand hafde ingen aare i haanden, at ville slaes med, Men negtede iche, at hand ioe manede hannem ud af hans hus, at ville slaes med hannem, efttersom Peder slog hannem tilforne i hans hus, huilchet Peder nu bekiende, at hand slog hannem med sin flade haand, och Jagede hannem ud af døren, Ellers sagde Mogns at hand iche hafde schielt Peder, for noget, Men hand hafde taget en Oxe igien fra En gang, som tilforne var hannem frakommen. Fogden formeente at de burde at bøde formedelst deris uforligelighed, Afsagt, at Peder Christophersen bør derfor at bøde til hans Ko/nglig Ma/yestet 2 March Sølf, Och [Mogns] Iligemaade at bøde 1 March Sølf.

1677: 12

Anders och Oluf Houglund steffnt Niels Setterstøel, Clemmid Hugaas och Niels Eichaas for betaling for 6 tylter boluerchs tømmer, Niels Setterstøel møtte, och sagde, at Thømmeret iche Var dygtig, eftter deris forligelse, dog er tømmeret forbrugt, och i biugning Indlagt, under Jan Witz och Hans Dambs Søeboder, Niels Flachetued paa Clemid Huchaas och Niels Eichaassis Vegne, møtte, och sagde: at de iche er loulig stefnt, huorfore de iche denne gang vil Suare til Sagen. Huorfore Sagen til Loulig stefnemaal, beroer.

Fogden paa Ko/nglig Ma/yestetz vegne, ladet steffne Mogens Simensen och Oluff Knudsens \Kone/ formedelst Schielderj, Saa och Inger Pedersdater. Mogns Simmensen møtte och berette, at Oluf Knudsens Kone Gurj, och Inger Pedersdater, hafde huer schielt hannem for en tiuff. Oluf Quamme møtte paa Guris Vegne, och sagde, at Mogns hafde schielt hende først for en Sladertasche, der paa suarede hun hann/em at hand schulde bliffue en tiuff, Indtil hand det beuiste. Inger Pedersdater møtte, och sagde: at Mogns først schielte hende for en tiuff, huorpaa

hun schielte hannem igien for en tiuff, Indtil hand beuiste, at hun er en Thiuff, huilchet scheede om aftenen Christj Himmelfartzdag, førend dend {første} anden beededag. Afsagt, at Mogns Simmensen, Gurj och Inger Pedersdater, en huer formedelst deris uforligelighed och Guds fortørnelse, om hellige Dag, bør at bøde til hans Ko/nglig Ma/yestet 1 March Sølf.

Kaarit til Laugrettismend, Ole Olsnes och Børge Seluig.

Anno 1677 den 26. Junj holtis **almindelig Waar och Schatteting paa Hop i Schiold Schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen, Niels Dingeland Lensmand, Oluf Hop, Oluf Totland, Lasse Søråas, Michel Bircheland, Mattis Bratland, Niels Nestun, Lasse Øffstun, Haluor Grimstad, Niels Natland och Thomas Tittelstad, Laugrettismend, och endeel af samme Schibreds Almue.

Da bleff Vnderd/anigst forKyndt Copie af Schattebrefuet paa hans Ko/nglig Ma/yestetz allernaad/igst paabudne Schatt, Neruerende Aar, saauelsom de andre befalinger, som tilforne findis Indført.

Fogden Peder Andersen paa hans Ko/nglig Ma/yestetz Vegne, nu i Almuens forsamling, for Retten paa Thingit fredliuste Bispestoelenis gaard, Hops schouf, saauelsom alle andre Bispestoelens gaarders och geistlighedens schouffue, Ingen der udi til upligt at hugge, eller hugge lade, under Straff efter Louen som Vedbør.

Hr: Commissarius Welb/iurdige Hans Lilienschiold lod nu paa Thinget i Almuens forsambling, opbiude hans leddige gaarder, om nogen som haff[r] tient hans Ko/nglig Ma/yestet, Ville dennem bøxle, men ingen fremKom, eller gaf sig til Kiende, som wille bøxle.

Efter hr: Commissarius Welb/iurdige Hans Lilienschiolds begiering, bleff forKyndt efterschrefne Obligation och pandtebreff.

Kiendis Jeg Friderich Cohlman Ko/nglig May/este/tts Tholder i Bergen, och hermed for alle witterligt giør, at Edle och Welbaarne Mand Bendix Von Hatten Ko/nglig Ma/yestetts Welbestalter obrist, ofr det Bergenhusische Regiment, Och Commendant paa Bergenhuus, hafr efter min Wenlig Anmoeding laant och forstract mig Threj Hundrede Rixd[r] In Specie, [H] for/schref/ne 300 Rdr in specie, Jeg hermed lofuer och mig tilforpli[ger]

1677: 12b

At Ville erlegge och betale Welbe/mel/te hr: Obrist igien Aarsdagen, efter dette mit breffs dato: Med Rixdaler in specie, och deraff It aars Rente, 6 procento, uden ald Kraff (krav) och maning, med Vnderpant stillelse, derfor ald mit gods och formue, Til witterlighed och desto meere forsichring, hafr Jeg dette med mit Zignett undertrycht och med egen haand unterschrefuet. Actum Bergen dend 16. decembr/is Anno 1672. (L.S.) Friderich Kohlman.

Ein Jahr Zinse ist mir mit 18 RixThaller Richtig bezahlt, Das ander Jahr Zinse ist auch mit 18 Rixthaller Richtig bezahlt. Das dritte Jahrs Zinse ist auch beThalet. (Eitt års rente er riktig betalt til meg med 18 riksdalar, det 2ndre årets rente er også ..... Det 3.dje .....) For nemblig min Gaard Espeland med nest omliggende gods Pandtsetter jeg for ofuenbemelte Summa Indtil hr: Obrist med Reede penge schadisløs betalt bliffue. Actum ut supra. Friderich Kohlman.

Maren Sl: (salig) M/ester Arnoldj Efterlefrsche, Steffnt efttersch/ref/ne for Resterende Rettigheed, och anden fordring, Oluf Schage for 2 Rdr. laante penge och 6 aars Thiende 16 1/2 March, bleff paraabt, møtte iche. Joen Tued for Resterende Rettigh/ed efter afregning 6

Rdr, berettis at hand er død, och schal med fordrilgst efter hannem holdis schifftte. Thorbiørn Rødland for 5 Rdr. Resterende Landsch/yl/d møtte iche. Michel Rødland for Resterende Landsch/yl/d 7 Rdr 2 1/2 March. Hans Suoger Knud, Som faaed gaarden igien, møtte, och sagde hand Viste intet derom, Men Michel hafr gifuet sig til Wærelse i byen. (Busett seg i Bergen) Michel Strømme for Resterende Landsch/yl/d och Thiende. Michel møtte, och beKiende at hand er schyldig 3 Rdr, Som hand bleff tilKiendt at betale her de inden Juel, førstKommendis.

Thomas Hucheland i Resterende Landsch/yl/d 7 1/2 March, møtte iche. Marchus */ for 11 March. *Sølen, (Marchus Sølen for 11 March) Marchus møtte, beKiende hand er schyldig 11 March som hand lofuet at wille betale inden St: Michelsdag førstkom/m/ende, som hand och nu bleff tilKiendt at efterKomme. Niels Bratland fordris 18 Rdr, møtte iche. Endre Sør Eide møtte, och beKiende at hand och de andre paa gaarden er schyldig 9 March, som hand lofuede med forderligst at schulle bliffue betalt, huilchet hand och bør efterkomme inden Juel, derpaa bet/alt 2 March. Suend och Joen NordEide, møtte iche, Lensmanden forClarede: at de udeblifuende iche vare loulig steffnt, huorfore, nu intet der ved Kunde giøris, men beroer til loulig steffnemaal, om de iche forinden, hende tilfridzstiller.

1677: 13

Anno 1677 den 28. Julj for Retten paa Bergen Raadstue, huor da Ko/nglig May/este/tts Foget Peder Andersen lod i Rette føre en huusmands Søn, Joen Thorchilds/en och tiltalte hannem paa Ko/nglig May/este/tts Vegne, formedelst hand hafuer forholdet och schichit sig som en løsgenger der ej Vil søge sit brød som det sig bør, foruden uschichelig forhold efter Almuens och fleeres Klagemaal, offuer hannem.

Och Kom nu for Retten bemelte Joen Thorchildsen, som sagde sig at Vere fød paa Fandnes (Fadnes) i Waase lehn, huilchet aff Soldat Hans Mognsen nu for Retten blef foregiffuet, at hand iche der Var fød. Der efter beKiende be/mel/te Joen at hand Var fød paa Hoele, i Waase prestegield, paa stranden, och Var hans fader en baadsmand der Seglede med Henrich Helberg, til Norland, huor hand blef borte, saa hand aldrig hafde seet sin fader, men da hans Moder Var fructsommelig med hannem, Redste hun til Waas, med nogen ringe Kiøbmandschab, och bleff hand der fød, som foresigis. Men siden sagde hand, at hans Moder hafr opholden sig aff betlerj, med huis (det som) gotfolch Ville gifue hende, och hand Veret med hende imidlertid, uden undertiden 8te dags tid, at hand Kunde Veret paa andre steder her och der, paa Waas och i Norhorlehn. Sagde ochsaa at hand selff haffde trygglet, til sin Vnderholding hos gotfolch undertiden, men hans Moder dog meest, Thj hand Roede Hende paa baaden, och hand laa och tog Vare paa (passa på) baaden Ved landet huor de komb, imidlertid at hun Var oppe, i gaarderne eller bøgden, at tigge. Och foregaff at hand hafde ført en bøsse med sig omKring i fem Aars tiid, Imidlertid hand har saa faret omKring och tigget med sin Moder. Soldat Hans Monsen beschylte hannem nu for Retten, at Søndagen nest efter paasche sidst forleden, Ved hans Moders gaard, Gammersuig, neder paa Søen Ved landet, Skød for/schref/ne Joen Torchildsen efter hannem, med sin bøsse, som Var lad med hagel, da hand haffde Jaget hannem och hans Moder, aff gaarden, som kom i en baad til at Vnduige hannem. Och bekiende Joen nu selff for Retten, at hand schød efter for/schref/ne Hans Mognsen, da hand och hans Moder Var i baaden, och stod hand samme tid paa landet, men de Var kom/m/en i baaden it styche ud paa fiorden, at hand iche kunde naa hannem, men bøssen Var lad, med Hagel, Men Hans Mognsen sagde, at hagelene naaede baaden, och sidder endnu tilsiuene i baaden i denne dag, och den tid hand schød, Kaste hand sig noget tilbage paa toftten i baaden, som hand sad och roede, at schuddet eller haglene gich tuert offr baaden, emellem hannem och hans moder, Men for/schref/ne Joen Torchildsen hertil sagde, at hand schød langs efter baaden, men iche tuert. Och forClarede Joen, at aarsagen Var, huorfor hand schød efter Hans, [at Hans] formedelst hand haffde slaget hannem i hans hoffued med en Aare, och iche Vilde lade hannem beholde

halffdeelen aff nogle tylter sperrer, och nogle paaler, som hans Moder hafde gifuet hannem forloff at hugge i schouffuen, huorfor hand schulde niude samme halfuedeel for hans Vmage, Be/mel/te Joen Thorchildsen forClarede ydermeere, at hand aldrig haffde haftt nogen Visse tieniste eller tilhold, uden at hans Moder hafr Veret femb aar til huuse paa Fandnes (Fadnes) paa Waas. Saa och paa Fosaaen i trej aar, der lod Fogden nedriffue huuset for dennem, formedelst Almuens Klagemaal offr dennem. Sagde sig ellers at hand er 24 aar gam/m/el, och endnu aldrig Verit til Alters Och Klagede Hans Mognsen sig, at Joen hafde forført hannem for sin [ ] och Kom/m/en uVenschab emellem dennem, Thj hand løj paa Hann[em]

1677: 13b

sin moder som er en Enche paa Gammersuiig, at hand haffde Veret i byen hos Jordeigeren och bōxlet gaarden fra hende, som sig iche saa forholdte, huilchet hand gjorde i dend meening at hand selff Ville kom/m/e til, at faaet gaarden, och hanssis Syster til egte, huilchet Joen nu for Retten vedgich sandt at Vere, Kunde ej heller negte, at hand ioe hafde agtet, at Ville haftt Hans Mogensens Syster til Egte, om hand Kunde faaet gaarden. Iligemaade Klagede Hans Mognsen, at for/schref/ne Joen Thorchildsen och hans moder anden onsdag efter paasche sidstleeden, tog en \Jern/ gryde fra hans Moder paa Gammersuig, Huortil Joen nu Suarede: iche at Kunde negte at hand och hans Moder ioe tog gryden fra Enchen, formedelst hun hafde taget fra hannem tilfang aff Wed, til en baad, som hun foruarede och iche Vilde schaffe dennem igien, formedelst det schulle tilhøre andre gotfolch, som merche derpaa findis, det schal uduiise, Men Joen Thorchildsen beKiende, at hand hafde fundet det Rechendis paa fiorden, och ingen folch var derhos. Ydermeere forClarede Hans Monsen, och sig offr for/schref/ne Joen Thorchildsen besuergede, at Marjæ besøgelsis dag dend 2. Julj sidstleeden Kom hand til Hosanger Kierche at ville høre predichen, huor Joen och Komb, ved Miøs nøst, da tiltalde Hans hannem, huorfor hand hafde borttaget hans Moders gryde, huortil Joen gaf hannem mange Slemme och ubescheedene ord, huoroffr Hans slog til hannem med en aare paa hans Axel, deroffr drog Joen sin Kniff och stach hannem der med i hans Ryg, huilchen schade hand nu for Retten anuiiste. Dertil Suarede Joen och beKiende, at hand stach hannem samme schade med hans Kniff ved Miøs nøst, da de schulle gaa til Kierchen, formedelst hand tilforne hafde slaget hannem. Endre Røsland, Anders ibm: (Røsland) och Anders Johans/en Røsland, prouffuede nu for Retten, at Marjæ besøgelsis dag da de kom och Ville gaa til Kierche, saae de Ved Miøs nøest, at Hans Mognsen Soldat slog til Joen Thorchildsen med en Aare, och War de imidlertid, huer i sin egen baad, och da hand hafde slaget hannem samme slag, Reiste Joen til, och falt med det samme ofr bredden aff begge deris baadebord, huorofr Hans Mognsen Soldat sprang strax af sin baad i Søen och Kom paa lande och Joen efter hannem, med Knifuen i sin haand, och tog Anders Røsland fat paa Joen och holdte hannem, och bad han/nem at hand iche schulle gjøre ulyche, men da haffde Hans alt faaet schaden. Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen fremlagde hr: Anders Garmans schrifuelse som bleff lest, anlangende for/schref/ne Joen Thorchildsens forhold. For/schref/ne Joen Thorchilds/en beKiende, at for ungefer 4re aar siden, stal hand It Vadbeen (vabein), och 20 faufne (favner) med fischesnøre, 1 høffuel (høvel) och 1 strich, fra Rasmus Reestad, formedelst hand haffde sæt hans baad ud, at dend bleff slaget i støcher aff Søen. For/schref/ne Joen Thorchildsen blef for Retten tilSpurt, huor hand vilde hafue forsuaret, om hand hafde schødt Hans Mognsen ned, da hand schød eftr hannem, huortil hand Suarede: om saa hafde scheid, motte det blefuet d[er] Ved, formedelst hand tilforne hafde slaget hannem. Be/mel/te Joen Thorchildsens Moder Magrete Henrichsdater Var och nu for Retten, sagde sig at Vere barnfød her i byen Ved RafneKroen, och Var her i byen 7 aar hos hend[is fo]jreldre, Kom saa til Werøen i Norland til hr: Joen

1677: 14

Och var hos hannem som en fosterdatter i 24 Aar, indtil hand døde, Kom saa derfra til Thrudhiemb, och tiende hr: Berent for RaadzKone i Hospitalet, i 4re Aar. Kom saa her til Bergen, och Kom i Egteschab med Thorchild Joensen, som seglede for (som) baadsmand med Hendrich Helberg, som bleff (drukna) i Nordland och Var med hannem (Thorchild) i Egteschab i 9 aar. Samme Aar hand (Thorchild) drucknede, gich hun fructsommelig med denne hendis Søn, Joen Thorchildsen, Saa drog hun til Waas och fødte hannem paa Hoele, Siden har hun faret om Kring och tigget til hannem och sig, men da hand blef saa stor hafr hand roet och faret omkring med hende, at trygle, indtil nu hand er 24 aar gammel. ForClarede och, at hand iche endnu har Veret til Guds bord. Och sagde at hun var Sex aar gl. (gamal) den tid huer 3die Mand gich ud i dend Suensche feigde. Foregaf ellers at hendis Søn hafr nedfaldSiuge. Men Hand nu selff for Retten beKiende, at da hand Var liden, hafde hand ont, aff needfaldsiugen, men siden hafde hand faaed boed derfor, saa hand iche har haft det i 12 aar.

A/nn/o 1677 den 14. Aug/ustj paa Mielstad i Hosanger Schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen, da bleff retten betient aff Mogens Mielstad LensM/and Fuse Fieldschaal, Niels Miøs, Haluar Øffsthus, Besse Dale, Lars Øffsthus, Johans *Hoffde (må vera Hoshovde), Ole Fieldschaalnes, Knud Fieldschaal, Børe Rachnes, Mogens Hoele och Erich Bircheland, Laugrettismend.

Da lod Fogden igien føre for Retten for/schref/ne Joen Thorchildsen som och nu for Retten fremstoed, Fogden satte j Rette, eftterdj for/schref/ne Joen Torchildsen befindis at Vere en løsgenger som hafuer veret almuen och fattigfolch til besuæring med betlerj och omløben, endog hand er baade før och sterch, och hand sig ellers i andre maader hafuer forseet, och hand ej heller endnu hafr Veret til Guds bord, Formeente derfor, at hand som en løsgenger burde at straffis i Jern och arbeide paa Bremmerholm, eller andensteds, huor hand til Ko/nglig Ma/yestetz Thieneste Kand behøffuis, eftter Recessen. Affsagt. Eftterdj Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen hafr ladet Joen Thorchildsen som en leddiggenger paagribe, och j Rette føre, Och hand ej beuuiser sig for Sit brød at hafue tient, endog hand er Ved sin helbred, Och er en før och sterch person, men hand befindis at hafue Veret almuen, och fattige folch til besuering, i det at hand med hans moder hafr omreist och tryglet sin Vnderholding, indtil nu <siger, at> hand er 24 Aar gam/m/el, endog hans moder iche med aalderdomb eller schrøbelighed er belat, at hun ioe endnu kand gaa och komme huor hun Vil; Hand och eftter egen bekiendelse for Retten, imidlertid hand som en leddiggenger omreist, hafr en bøsse med sig ført i 5 Aar. Huormed hand Søndagen nest for Paasche sidstleeden, med frj willie och forsett hafr schudt eftter Hans Mogensen Soldat, men schuddet eller haglene som bøssen var ladet med, ramte hannem iche. Disligeste hafr hand den 2. Julj sidstleeden Ved Hol[me] (Hosanger) Kierche, stuchet be/mel/te Hans Mogensen it sting i hans Ryg, med sin Kniff, formedelst hand slaget hannem it slag paa hans Axel med en aare; Sampt Veret med hans Moder och med geualt uden lou och domb frataget Enchen Gam/m/ersuig En Jerngryde. Hand och for 4 Aar siden, staalet fra Rasmus Restad, It vadbeen, sampt 20 fauffne fischesnøre och 1 heffuel och 1 striche; Ey heller hafr hand sin Saligheds Sag Vel i agt taget, i det hand endnu iche hafr Veret til Guds bord, med widere som aff forindførte hans bekiendelse for Retten, Sees. Thj er med Voris Gunstig hr: Laugmand Welb/iurdig Hans Lilienschiolds Sambtyche for Retten afsagt, at for/schref/ne Joen Torcheldsen bør udj J[ern] at arbeide, enten paa Bremmerholm heller andensteds, huor det til [hans] Ko/nglig Ma/yestetz tieniste Kand behøffuis, udj trej aars tid, eftter Højlof[lig]

1677: 14b

Ihukommelse C4: Recess pag/ina 294, och hand siden at Vere Bergenhuus lehn, foruist, aldrig meere Sig der at lade finde, Vnder Vedbørlig Straff.

Anno 1677 den 15 Octobr/is holtis **Almindelig HøsteTing paa Echanger Tingstue i Echanger schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Mogens Essem Lensmand, Jørgen Biørge Christian Ascheland Oluf Echnes, Ifuer *Hindens (Hindenes) {Knut Echnes} Jacob Dyrdal Oluf Ytre Eide Oluf Echanger Rasmus Myr Laugrettismend och en deel af Almuen som Ting søgte.

Da blev Vnderdanigst Publicerit eftterschrefne Høy anseelige Ordris *beh befalinger, den ene eftter den anden formellende som følger.

Kongl/ig May/este/t til Danmarch och Norge etc: Geheime och Estatz Raad, sampt Statholder och General udj Norgis Rige, OberCammerHerre, Gouverneur ofuer Aggerhuus och Vnderliggende Ampter. Vlrich Friderich Guldenlewe Herre til det Greffuedomb Lauruigen och Hirtzhan, Ridder. Gjør Vitterligt, Saasom fornemmis af General Commissariatet, huorledis en part ey Ville forstaae de self Vdgifne Schattebreffue, deris Egentlig meening, och derfor gjør atschillige difficulteter (av det eng. difficulties = vanskar) och ophold med de paabudne schatters erleggelse, och Særdelis der Iblant ej Ville Familiæschatten /: maaschee /: i henseende alleniste her Ved at Vinde tiden, Da eftterdj Slige .er.iversation(?), *ny (nu?) ej Kand taalís och merchelig forhindrer Hans Ko/nglig Ma/yestetz Tienniste, om dermed lenger opholdis schulle, Thj befales hermed ydermeere paa Ko/nglig Ma/yestet min allernaad/igs/te Herre och Kongis Weigne Alle och en huer Vedkommende Aluorlig och Sub poena Excecutionis at *de (den?) forbemelte Familiæschatt, Efttersom det er Sat paa Ko/nglig Ma/yestetz schatCammerit ligesom i-fior, paa General Commissariatet uden nogen Ophold, eller forhael, Clarerer som de achter at forsuaere, Moss d/end 6. Junj 1677. V: F: Guldenlev. (L:S:) / X Lomfon

Riktig Copie Test: L: RosenCrandtz.

Høy Edle Welbaarne Hr: Cancellor. Hans Høye Excellencis hr: Statholders Naadigste Willie och befaling, at Familiæschatten, och for dette aar som i fior schal udgifuis, och uden nogen forhael Clareris, Wille Eders Excellence af hers hosfølgende Copie fornemme, Thj Ville Eders Excellence behage at lade Sig dette Vere høyt angelegen, til May/este/tts Thienistes endelige Vdfordring och til en huers bedre eftterretlighed paa alle publique steder udj Stiffet lade forKynde, at iche nogen med V-Widenschab, til Vndschyldning i efterladenhed, sig schulle Kunde behielpe. Nest Guds Guddommelige beschiermelsis [ ]lige ynsche, Forbliffuer Eders Excellencis Thienstbereduilligste Thiener L: RosenKrandtz [De]t Kongl/ig General Commissariatet d/end 7. Junj 1677.

1677: 15

Riktig Copie af Hans Høye Excellencis befaling til General Commissariatet, oc Hr: General Krigs Commissarij schriffuelse til mig, Angaaende Familiæ Landehielp for Induerende aar 1677. Huilchet Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen paa alle publique Steder udj hans anbetroede *Fogdie (Fogderie) til alles eftterretning ufortøfuit hafuer at lade forKynde, Och der ofr holde at dis Indhold tilbørligen Vorder eftterlefuit, Saa och om detz forKyndelse rigtig beuiis forderligst her indsende. Bergenhuus d/end 25. Junj 1677. J F Marschalck

Høy *Edlebaarne (Welbaarne), Høyærede Hr. General Commissarius. Saasom det nu snart Lacker til tiden, at Tienden schulle opbiudis, som til Magatzinernis formeering Nøduendig behøfuis. Da Ville Hr: General Commissarius behage de Vedkommende at tilschriue, at baade Kongens och Kierchens tiender udi betimelig tid Lefueris, paa de forordnede Steder udi Magatzinerne, som forgangen Aar, hannem saa hermed Gud befalit, och forbliffuer Hr: General Krigs Commiss/arius TienistberedVilligen V: F: Guldenlev.

Af Leyeren Ved Quist..m(?) broe d/end 12. Aug/ustj 1677.

Riktig Copie Test: L: RosenCrandz.

Nest ald welstands ynsche och wenlig hilsen. At Hans Ko/nglig Ma/yestet och Kierchernis Thiender, dette Neruerende, ligesom forgangen aar til Magatzinerne, er forordnit kand fornem/m/is, af Indfølgende Copie af Hans Høye Excellencis Missive mig tilschreffuen, Huorføre i Ville behage forderligst derom alle hans Ko/nglig Ma/yeste/ts Fogder udj Eders District at Advertere, dennem at tiene til allervnderdanigst efterretning, samme Thiender Riktig och forsuarligt at opberge, och det ved Seduanlig maal och maade, sampt der efter udj de tilforn anmeldende Magatziner imod Proviantz Forwalterens quitantzer betimeligens paa it huer sted Ved alle lige wilchaar Maal och schich, som forleden aar, Rigtige Vorder Indlefueret, Saa at Hans Ko/nglig Ma/yestet schade i alle optenkelige maader forekommis, Sampt almuen udj ingen tilfelde, herudinden blifuer foru-rettet, Nest Guddom/m/elige beschiermelsis ynsche, Forbliffuer Hr: *Cammererers bereedwilligen L: RosenCrandz.

Datum det Kongl/ig General Krigs Commissariat d/end 15. Augustj 1677.

P: S: I Ville och med samme erindre Fogderne at de til Amptstuen vfortøffuit Indsender Rigtighed for Tiendernis Leverantzer och afClarering for A/nn/o 1675 och A/nn/o 1676. Huorda der ofr straxen motte forfattis fuldKommen Extract under Eders haand och Zignett och forderligst til General Commissariatet Indsender.

Forsch/ref/ne er Riktig Copie af den Videmerede Copie af Hans høye Excell/enci/s schrifuelse, saauel och af Hans Excell/enci/s hr: General Krigs Commissarius Welb/iurdig Luduig RosenCrandzis Schrifuelse til mig, Huor efter Ko/nglig Ma/yestetz Foget ofr Norhord och Waas Peder Andersen Vil Vide sig at Rette, at Thienderne efter detz Indhold oppebergis, och paa sine steder igien Lefueris, sambt med forderligst Indse[nder] Rigtighed ofuer Thiendernis Leverantzer for Anno 1675 och 1676, at det [til]

1677: 15b

General Krigs Commissariat den fuldkom/m/en efterretning derom Kand tilsendis, hermed forblifuer Hans tienistwillige Hinrich Coch.

Bergen d/end 29 Augustj A/nn/o 1677.

P. S. Efttersom Hans Excell/enci/s hr: Cancellers ordre mig er Indhendiget, Indehollende dise Formalier, Iligemaade Erindris endnu om Jordbøgerne ofuer Rostienisten, som saa tit er Krefuet, och ej endnu Lefueret, at de, hos huem forsømmelsen befindis, straxen Verer tiltengt Rigtige Jordbøger, af enhuer Proprietariers Jordegods uden Lengere forhael at Indforskaffe, saa frembt de iche Vil Wentte tiltalle, Som Hans Excell/enci/s Vdgangene befaling Indholder.

BergenHuus d/end 28. Augustj 1677. Johan Friderich Marschalch.

Da wille Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen efter be/mel/te Hans Excell/en/sis Befaling hos de Vedkommende Indfordre Riktig Jordebøger ofr proprietiarnis Jordegods som udj Eders Anbetroede Fougderje er beliggende, och dennem forderligst her til Amptstuen Indlefuerer, at hans Høje Excell/en/sis och det Kongl/ig Commissariatet dend udfordrende Rigtighed Kand tilsendis. Bergen ut supra. Hinrich Coch.

Kiere Peder Andersen. Efttersom Hans høye Excell/en/ce hafuer befalet, at efterdj Gen/eral Commiss/ariatet til Militens Subsistance oc Hans Ko/nglig Ma/yestetz tienistis fortsettelse befinder, dend udj Induærende Aars Schattebreff ubeneffnte Høe och Korn Contributien, i Aar saauelsom forleden Aar, nøduendigen at behøffue, Fogderne her i Stiftet derfor straxen schulle tilkiendegifuis, at de Almuen sligt til allerunderdanigst efterretning forstendiger, och at med des beløb och Lefwerantze for Induærende Aar forholdis udj alle maader ligesom forleeden Aar. Da hafuer I saadant, Almuen udj *Edrs (Eders) Anbetroede *Fogdie (Fogderie), straxen at

Kundgiøre, at de Verer tiltencht, be/mel/te Høe och Kornschatt at opbringe, paa det naar Videre befaling och Anfordring af hans Høye Excell/en/ce och det Kongl/ig General Commissariat der om gifuit och gjort vorder, det da Vfortøffuet Kand vorde erlagt oc Lefueret. Thagendis der udj ingen forsømmelse Bergenhuus d/end 11. Sept/embris 1677. J F Marschalk

Høy Edelbaarne Høytærede hr: General Krigs Commiss/arius. Saasom til hans May/este/ts Armees Substendation och tarff uomgengelig behøfvig at paabiude Høe och Kornschatt ofuer ald Norgis Rige, i Aar ligesom forgangen och forige Aaringer, Da Ville hr: General Krigs Commissarius behage det hos de Vedkommende lade Publicere, och forstendige, och Sligt uden forhael paa de dertil forordnede Steder Vorder Indlefueret, under tilbørlig Straff. Hannem saa Gud troligen befalet, och forbliffuer Hr: General Krigs Commiss/arius

tienistberedwilligen V: F: Guldenlev.

[ ]devald d/end 6. 7br. (Septembris) A/nno 77.

Riktig Copie Test: Luduig RosenCrandz.

1677: 16

Riktig Copie af hr: General Krigs Commiss/arius mig tilsendte Videmerte Copie af Hans Høye Excell/ens/is schriffuelse til General Commissariatet om Høe och Kornschatternis paabud i Aar ligesom forgangen och forige Aaringer. Huilchen Ko/nglig May/este/ts Foget Peder Andersen paa behørige steder udj det hannem Naadigst anfortroede *Fogdie (Fogderie) til allis Vnderdanigste eftterretning u-fortøffuet hafuer at lade publicere, Och der ofuer holde, at Sligt uden forhael paa de dertil forordnede Steder wille der Indlefveret, under tilbørlig Straff. BergenHuus d/end 25. Septembr/is 1677. J F Marschalck.

Nest ald Welstandtz ynsche, Min wenlig Hilsen. Huad angaar Eders forspørgelse om de schal Vere frj for Rostienesten, huilche deraf deris Gods betaler odelschat. Derom Haffuer Jeg Ingen Widenschab endnu, Mens om saa er, Hans Høye Excell/en/se noget i Slig tilfald Kand hafue anordnet hos Eder, holdes det af Eder Vel eftterretlig, huis iche, da beroer Ved forhen giorte anstalt hos Eder som til de andre Ambtschriffuere, huormed befaler Eder udj Guddommelig beschiermelse och forbliffuer Hr: *Cammerers Bereeduilligen L: RosenCrantz. Commissariatet d/end 7 Junj 1677.

Riktig Copie af Hr: General Krigs Commissarius Welb/iurdig Luduig RosenCrandsis schriffuelse til mig widner Jeg Vnderschreffne, Ellers Formoder Jeg at Ko/nglig Ma/yestetz Foget udj Norhorlehn hr: Peder Andersen Forderligst Indlefuerer de Naadigste paabudne Contributioner som allereede af hans Anfortroede Kand Vere forfalden, paa det, det Kongl/ig General Krigs Commissariats Ordre tilbørligen Kand efterkommis, huis Imod forhaabing der med lenger Tarderis hafuer hand det selffuer udj sin tid at for suare. Huormed Hannem Gud befaler. Och forbliffuer hans tienistwillige tiener. Hinrich Coch. Bergen d/end 19. Julj 1677.

Kiere Peder Andersen. Efttersom erfaris nogle Personer sig her i Amptet at opholde, som Sig for Schatter och andre Kongelige paalegger paa Landet schal frjholde, under prætext och forewending at Vere borgere til Bergen, och som andre borgere at betale deris schatter i Byen, som dog siden aff byens Magistrat iche for borgere holdis eller agtis. Huor Ved byens privilegier imodhandlis, Borgerschabit i deris Loulige Handel Indpas giøris, De, som med saadan handler *(i formeening at vere borgere) bedragis och i schade føris, Almuen deris penge och gods for nogen gamble och forliggene Wahre afsnigis, och Ko/nglig Ma/yestetz schatter och Rettigheder som de lige ved andre der iche er borgere, paa Landet burde gifue, forsuigis och forKortis. Da hafr I udj Eders anbetroede *Fogdie (Fogderie) eftter flittig inquisition at forfatte en Riktig Mandtal af alle dem som holder sig f[or] Borgere och foregifuer i byen at schatte, deris Borger schal.(?) Sedler at l[ade] Eder anuise, Copie deraf tage, och forderligst her ind Sende [ ]

1677: 16b

deraf ald beschaffenhed Kand fornemmis, Och dersom der findis nogle iblant dem som ingen Rigtighed och beuiis for deris Borgerschabs tagelse Kand producere, da at Kreffue dennem for deris Resterende schatter som de eftter deris middel, brug och formue paa Landet burde gifuit, eftterdj de iche taget deris borgerschab, mens falscheligen sig det tilholden, och i saa maade besneget Kongl/ig May/este/ts Rettighed, och siddet borgerschabit imod privilegierne til præjuditze, Huorfor I dennem Serdeelis hafr at tiltale, eller i dets forblifuende schal Vorde Stiftsprocureuren ofuerantuortet, som dennem, saauelsom de, som paa Ko/nglig Ma/yestetz Weigne dermed schulle haftt Indseende, derfor tilbørligen schal Søge. Huilchit i saaledis med flid hafr at forrette och bestille, som I selff agter at ansuare. Befalendis Eder Gud.
BergenHuus d/end 15. Augustj 1677. J F Marschalck.

Her Assessor Welbiurdig Hans Lilienschiold lod nu paa Tinget for Retten i Almuens Neruerelse och paahør Opbiude hans Leddige gaarder, om nogen som hafr tient hans Ko/nglig Ma/yestet wille dennem bøxle, men ingen frembKomb eller gaf sig tilKiende, som bøxle wille.

Ko/nglig Ma/yestetz Foget stefnt Erich Mogensen Totland formedelst hand Slaget Erich Olsen i baaden, dend tid de Reiste fra Waabentingit, som nu begge for Retten møtte, Och beKiende Erich, at hand schuede Erich Olsen ofr ende i baaden Siuffr Ascheuig proufuede, at Erich Mogensen tog hannem i haarit och schuuet hannem ofr ende i baaden; Afsagt, at Erich Mogensen bør derfor at bøde til Hans Ko/nglig Ma/yestet 1 March Sølf.

Kongl/ig May/este/tts Foget steffnt Oluff Ejde, Oluf Echnes, Anders Esse (Ese/Eidsheim) och Oluff Dyrdal, formedelst de schal Slaget schafferen Iffuer Eidznes paa Waabentingit, paa Frechoug, Iffuer møtte och sagde, at de slog hannem alle sammen, med deris Næffuer, De Indstefnte møtte, och samptlige negtede, at de iche haffde slaget hannem, Iffuer beraabte sig paa prouff, Ole Quinge Niels Wadzel och Knud Eichnes, derfor beroer hermed til nye Stefnemaal;

Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen Stefnt Hans WelErwerdigh/ed Bispen, Hans Landbonde, Ifuer Echanger for 4 Rdr 1 ort Resterende Landsch/yld och Rettighed, Ifuer møtte, och sagde det er iche meere end 3 1/2 Rdr 1 ort som hand er schyldig. Och erbød at ville betale dette *for (før) Juel. Huilchet hand och hermed tilkiendis at betale. Och ellers forføye Sig til hans welærwerdigh/ed hr: Bischoopen, at afbeuise at de øffrige 3 March er betalt, ellers gaaes siden huis Rette er.

Lars ibm (Echanger), Stefnt for 9 March Resterende Landsch/yld. Hans Søn Ole, møtte, och foregaf, at hand er intet schyldig, derfor afschediget, at hand forderligst

1677: 17

schal forføye sig til hans welærwerdighed Bispen och forKlare at hand iche er samme 9 March schyldig. Huis iche, da gaaes siden huis Rett er.

Aschelanz besiddere, Christian, Lars, Arne, Oluff, och Lars, Niels och Enchen, Steffnt Røe besiddere, formedelst de Indtrenger sig paa deris græsbeede, samptt for de har nedKast deris gierdsgaard, som de i Sommer opsette, Indstefnte Røe besiddere, Niels, Niels och Baard, \och/ Johannes, møtte, och foregaf, at deris formend paa Røe saauelsom de hafde aff Arrildz tid saa lenge som nogen Mand lefuer som nu kand mindis altid haftt deris græsbeede til sammen, och

derhoes Sagde, at de iche hafde nedbrut gierdesgaarden, Och hafde Røe besiddere steffnt Niels Aschelant formedelst hand schal Vide om it breff som angaar Marcheschiel och schifftte emellem Røe och Aschelant, Niels møtte, och frjligen Ved Æd, Erholdte at hand iche Viste noget af saadant breff at Sige i nogen maader. Afsagt, Eftterdj denne Sag angaar græsbeede och Jordrotternis Ejendomb paa begge sidder, som iche her Kand sees eller paakiendis, Men faar at steffnis til Aasteden, efterdj det Angaar Jordrotternis Ejendomb huor Sagen i deris eller deris Fuldmegtigis Neruerelse behøffuis at forfaris, af Rettens betienter paa begge sidder, Och efter loug och Rett at afhandlis, som Rett och forsuarligt Vere Kand,

Rasmus Echnes paa sin Moder Enchens Vegne ibm: Stefnt sin broder Oluff, formedelst hand iche Vil forunde hende at tage i Engeschifftte paa gaarden, huilchen Lod hende Siunis, efterdj hand har haftt forloff at tage huilchen Lod i Agger, som hand Wilde. Ole Møtte, och foregaf at Engen och er schifftt hannem och hans Moder Imellem, Thj hand schifftte Engen och gaf saa hans Moder Kaar at tage huilchen Lod hun Wilde, huor efter Rasmus paa hendis Vegne hafde taget den ene Lod, huilchen hun Slog i toe Aar, Men dend Tredie aar Anchede hun derpaa, och tog den Lod som Oluff haffde slaget i 2 aar. Afsagtt, paa det denne Sag til en god Endschab och forligelighed imellem Moderen och hendis Sønner kand bringis, da schal Rasmus hafue magt paa hans egen och Moders Vegne, at schifftte Engen i tuende lige parte, i sommer førstkommendis, naar det staar i sin fulde grøde, och schal Ole saa hafue Kor at tage huilchen Lod hand Vil. Huor efter siden Kand forholdis. Men om Rasmus dette iche Vil indgaa, da bør tuende dannemend af Ko/nglig Ma/yestetz Foget tilnefnt at ligne och schifftte Engen i tuende lige parter, och Saa lade Lod gaa, huilchen af parterne da maa tage første Lod. Huor efter de sig saa efter Lougen bør att Rette L:L:B 13 Cap/itel.

Friderich Bryman Steffnt Magne Essem for [Rdr] som hand schal vere schyldig til Sl: (salig) Christopher Klophacks boe, efter hans Regenschabs bog och SchifftteR[egi]steringens formelding, Magne møtte, och beKiende, at S[l: Chri]stophor Klophache sagde sig god for paa hans wegne til Henrich W[ ]

1677: 17b

for 8 1/2 Rdr. Derpaa betalt hannem 5 March som hand blef hannem schyldig paa 1 oxe, 1 tynde Sild for 15 March. Huilchet Gerdt Klophache nu Vedgich at Vere saa i Sandhed. Noch foregaf Magne at hand forleden høst It aar 1675 betalte hand Sl: Christopher hiemme paa hans gaard Essem, i Reede penge 4 Rdr. Saa hand er iche meere schyldig end 7 March. Anders Aschilsen proufed Ved Ed och opragte fingre at hand var hos samme tid paa Essem och Saae, at Magne betalte Christoffer for/schref/ne 5 Rdr, som Var i Slette penge 6 heele Slettedaller. Huor *och paa (Huorjaa) Magne nu selff for Retten gjorde hans Ed. Derfor blifuer Magne for denne fordring frj.

Anno 1677 den 17 8br: (Octobris) holtis **Almindelige Høsteting paa Hosanger Tingstue i Hosanger schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen Mogens Mieldstad Lensm/and Niels Miøs Peder Wahre, Fuse Fieldschaal, Børge Fotland Mogens Hoele Henrich Herland, Johans Johansen Hoshoffde Rasmus Hannistued Lauritz Øffsthuus Elling Bircheland Laugrettismend och en stoer deel af Almuen som Ting søgte.

Da blef Vnderdanigst Publicerit for Indførte Høy anseelige Ordris och befallinger.

Her Assessor Welbiurdig Hans Lilienschield lod nu for Retten Opbiude hans Leddige gaarder, om nogen som hafr tient hans Ko/nglig Ma/yestet wille dennem bøxle. Men ingen fremKomb

eller gaf sig til Kiende at wille bøxle.

Arfueschiftet eftter S: (salig) Peder Pedersen Ko/nglig Ma/yestetz forige Tolder i Bergen, blef nu for Retten anuiist och deraf oplæst, at hans børn Iblant andet for en deel deris tilfaldne Fæderne Arf, ere til forsichring och Vnderpant stillet, eftterschrefne Trende gaarder her i schibredet beliggende, Hoshofde schylder 1 1/2 Løb 1 t/ønde Malt, Fladaas 2 pund Smør 1/2 t/ønde Malt, samt och Røsseland, eftter schifftbrefuits widere indhold daterit Bergen 15 9br: (Novembris) 1674.

Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen Stefnt Rasmus Hannistued, Och Wemming [Klep]pe, formedelst Slagsmaal och schielderj som de schal hafue bega[aet] Imod hin anden, i Klocherens hus, Indsteffnte Rasmus Hannistued och Wemming Kleppe møtte, och forClarede: at de gandsche ingen Slagsmaal eller Schielderj at

1677: 18

hafue giort eller beganget i nogen maade, Madtz Klocher møtte iche, som til prouf schal Vere Indsteffnt, men Lensmanden berette, at hand er Siug. Fogden begierde, Sagen motte beroe til neste Thing, huorVed det forblifuer.

Niels Miøs och hans grande Steffnt Oluf och Mogens Tued, formedelst de schal hafue Slaget græs i deris Vdmarch, Mogens møtte och sagde, at huerchen hand eller hans folch hafde Slaget der. Oluf møtte och sagde, at hand iche selff hafde Slaget noget der, och Ved iche heller att hans folch det har giort. Ejluf Tued proufuede, at hand hafr Seet, at Oluf Tued, Hans Kone och Søn, hafr slaget græs i for/schref/ne Miøs Lejemaal. Det samme proufuede och Mogens Tued, huorpaa de begge giorde deris æd med opragte fingre. Afsagt, at Oluf bør derfor at bøde til Hans Ko/nglig Ma/yestet 1 March Søloff. Och betale Schade och Landnamb til Jordrotten 2 March 4 Schilling.

Karj Gammersuig steffnt Erich Bircheland for 2 Rdr Hans Fader Laritz Bircheland schal Veret hende schyldig, Erich møtte, och forClarede, at hand iche Veed at hans Fader er hende noget schyldig, Thj der er holden Arfueschifte eftter hannem for atten aar siden, Huorfore om hun hafde haftt noget med Rett at Krefue, Kunde hun det i saa lang tid hafde indkrefuit, tilmed at hand iche kand Suare for hans andre medarfuinger, Den anden broder Johannes Fieldschaal erchlerede sig ligesom Erich. Erich och Johannes lofuede, at de vilde tale med deris Sydschinde, om de goduilligen vil gifue Citanten noget, huorved det denne gang beroer, eftterdj hun hafr ingen beuiis paa gielden.

For/schref/ne Karj hafde iligemaade stefnt Erich Bircheland for 1 Kedel, Hun har pantsat hannem for 3 Rdr. Erich erchlerede sig, at naar hand faar hans penge och Rente for 9 Aar, 4 Schilling af daleren for Aarrit, schal hun faa hendis Kedel igien, lige saa god som hand den fich, Thj hand iche hafr brugt dend. Afsagt, at naar Erich faar hans Vdlaante penge och Renten, saa bør hand at lefuere hende sin PandteKedel igien, lige saa god som hand dend annammede.

Hr: Anders Garman Stefnt Hofuer Rachnes, formedelst hand iche Vil betale hannem Thj (10) Rixdr: for hans Præention som hand hafde til hannem formedelst hand hafde Indesiddet med hans Landsch/yl/d och Rettighed, huorfor hand hannem tilforne Ved Retten hafde tiltalt, Och da blef henuiist til forligelse, huorpaa Hoffuor siden forligte sig med Hr: Anders hiemme i hans huus paa Hammer, och da blef forligt med hannem at hand schulle gifue hannem der for 10 Rdr. Som hand formeener at Hofuor nu bør betale; Hofuor møtte, och benegtede, at hand iche hafde [ ]

1677: 18b

Nogen forligelse med hr: Anders, at gifue hannem 10 Rdr som foresigis. Hr: Andersis Fuldmegtig Rasmus Møller beraabte Sig paa hans principals Vegne, paa prouff, Nafnlig Mogens Mielstad Lensmand och Peder Biøndal, huorfore Sagen denne gang beroer.

Niels Litland stefnt hans grande Johannes, formedelst hand var eftter hannem at Ville *sla (slaa) hannem med en støufr (staur),

Johannes møtte och bekiende at det var ichon en liden Kiep hand hafde i haanden, men ingen støufr, och sagde til Niels, at hand Vilde denge hannem, formedelst hand hafde brutt hans KirsebærTræ i stycher, men hand Slog hannem dog iche. Eftterdj Johannes Litland self beKiender, at hafue løbet eftter Niels, at Ville *sla (slaa) hannem paa hans egen bøe och march, i den sted hand burde holt fred och schichelighed, och hannem med Retten Søgt, om hand noget imod hannem hafde misgiort. Da bør hand derfor at bøde til hans Ko/nglig Ma/yestet 1 march Sølf.

Anno 1677 dend 19 Octobr/is blev holden **Almindelige Høste Ting paa Restad udj Mielde schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Anders Rifuenes Lensmand Erich Restad Laurs Restad Johannes ibm: (Restad) Michel Eide Johans och Johannes Halleland Mogens Hafre, Niels Daltuet Laugrettismend och en deel af samme schibreds Almue.

Da blev Vnderdanigst publicerit de for Indfødte Høy anseelige Ordris och befalinger.

Her Assessor Welbiurdig Hans Lilienschiold lod nu for Retten udj Almuens forsambling Opbiude hans Leddige gaarder om nogen som hafr Tient hans Ko/nglig M/ayestet Ville dennem bøxle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende som wille bøxle.

Anno 1677 dend 22 8br: (Octobris) blev holden **Almindelige Høste Ting paa Yttre Arne i Arne schibrede** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen, Hans Jordal Lensmand Knud Brueraas Marchus Arne Ole Olsnes Ole Bouge, Erich Tuenes Oluf Fogstad Anders Hoele Anders Sangstad, Niels Hetlebache Johannis Eichaas Laugrettismend och en deel af Almuen som Ting søgte.

Da blev Vnderdanigst publicerit de for Indførte Høy Anseelige Ordris och befalinger.

1677: 19

Her Assessor Welbiurdig Hans Lilienschiold lod nu for Retten paa Tinget i Almuens forsambling Opbiude hans Leddige gaarder, om nogen som hafr Tient hans Ko/nglig Ma/yestet Wille dennem bøxle, Men ingen frembKomb eller gaf sig til Kiende som wille bøxle.

Arfueschifftbrefuet eftter S: (salig) Peder Pedersen hans Ko/nglig Ma/yestetz forige Tolder i Bergen blev nu for Retten Anuiist, och saauit forKyndt at hans børn er Iblant andet stillet til Vnderpant for deris Fæderne Arf, Salhuus schylder 1/2 Løb 3 Schilling penge, Fogstad 18 March Smør, Yttre Bruduig for 36 Rdr, Och Breesteen for 70 Rdr, eftter schifftbrefuits widere indhold.

Fogden Steffnt Erich och Hendrich Jebne (Jamne), Ole Olsnes, Marchus Olsnes, Laurs Wasdal, Niels och Anders Wasdal, formedelst de schal hafue fundet nogle Saugstocher paa fiorden Regendis, som formeentis de burde at lade Vere igien til Rigtighed. De Indsteffnte Jebne Mend møtte och sagde at de intet hafde bierget; Olsnes mend sagde, at de hafde bierget til Vngefer 20 Saugstocher, som haffde liggit nogit aff i femb eller Sex Aar, och ligger der endnu. De Wasdal Mend beKiende at de hafde bierget 2 1/2 tyltt/e/r, som ligger til gode reede naar Ejermanden Kommer.

Friderich Brygmand Stefnt Johannes Hansen Smed, formedelst hand besidder Sal: Christopher Klaphacks Huuse, hans børn tillkommende, som hand er formynder for, endog hand iche hannem dertil nogen forloff giffuit hafuer, Men en deel aff børnenis Gods sig anmastet, och noget ladet bortKomme, Soldt och Auineret, med widere, huor om hans Indleg blef I Rette lagt. Her Imod møtte Johannes Hansen Och j Rette lagde hans schriftlig Indleg, och formeener at hand bør blifue Ved husit och pladzen, Thj hand forsørger tuende umyndige børn, Sagde och at hand hafde bøklet grunden af hr: Christopher Garman, men hafde intet det med at beuiise, uden allene frembuiiste en Seddel paa It aars grundeleje.

1677: 19b

Var och Indsteffnt Rasmus Strømsnes, som bekiende att hand hafde Kiøbt It huus af Johannes Hansens Kone, \Marj/, (og) Kønniche Christoffersdøtre, for Ellefue Rixdaler. Oluff Hiortland bekiende och at hand hafde Kiøbt It hus aff Johannes Hansen, for trej Rixdaler, huilchet Johannes nu selff for Retten tilstoed, Friderich Brygman formeente at Johannes *Johansen (Hansen) iche burde at befatte Sig med børnenis gods, och ej heller med huusene eller pladzen, men hand selff som er deris formynder deris gafn och beste at Søge, och om hannem der i nogen forhindring giøris, da ville hand for Formynderschabit vere entslagen, Friderich Brygman benegtet at be/mel/te Marj och Kønniche Christophersdøtre, saauelsom Johannes *Johansen (Hansen) hafde bemelte tuende huuse uden hans Sambtyche hensoldt. Affsagt. Eftterdj det er Schifftbrefuets henseende at de tuende Eldste Systemer schulle Vnderholde de tuende Vmyndige børn aff \huis (det som) de for/ *Klæderwast (Klæderwask) och Lærrit att blege, Kunde forhuerffue, Imidlertid de i Husene och pladsen forbleff, och ellers med husene at hafue god och flittig opacht, Huor imod befindis at de uden formynderens Sambtyche hafuer bortsoldt tuende Huser, for tretten Rixdaler. Som Johannes Hansen iche heller selff Kand benegte, Men at hand det ene huus for Threj Rixdaler hafuer henSoldt, da bør Johannes Hansen och ej heller hans werSyster Kønniche, at befatte Sig med husene eller pladzen, efter denne dag, Men dennem straxen at entuige och afflømte (avflømte), och Formynderen Friderich Brygman dennem at vere Raadig, til børnenis gafn och beste, Efttersom Johannes Hansen paa sin hustruis Vegne och Kønniche paa sin egen Vegne, meere for husene haffuer bekommit, end som deris arffuelod bedrager. Och bør Kiøberne Rasmus Strømsnes och Oluf Hiortland al aduenant (Norsk Hist. Leksikon: Advenant = forholdsvis. Å betale "à l'advenant" - dvs. i forhold til noko anna/kvarandre) at tilbage legge, Friderich Brygman som formynder huis (det som) de meere hafr gifuit for husene, end som for/schref/ne tuende Eldste Systemer arffuelodder efter Schifftbrefuet bedragen, och hafue deris Regress til be/mel/te Johannes *Johansen (Hansen) och Kønniche.

1677: 20

Iligemaade tilstod Marj Christoffersdøtre be/melte Johannes hansis hustru, at hun och Kønniche hafr hensolt Korn och høe for 6 Rdr som I Registeringen findis Indført, huilchet de hermed tilKiendis formynderen igien at betale, {Saauit} deris egen Arffuelod undtagen.

Oluf Houland och medinteresserede stefnt Niels Setterstøel och hans medConsorter for 6 tylter bulhuerchs Temmer de schal hafue beKommit at gifue for huer Tylt 1 Rdr. Men som de tiltalende foregaf at Temmeret Var for smaa och Wdøgtig, och derfor Sagen werit for byefougden och af hannem henuiist til Mend som schal Wurdere Temmerit, da forblifr det derued, at parterne en wisse dag dertil med hin anden Kand beramme, Och om de da iche Kand forligis, saa gaais siden eftter foregaaende stefnemaal huis Rett er.

Anno 1677 den 24 8br: (Octobris) holtis **Almindelige Høste Ting paa Hop i schiold schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen, Niels Dingeland Lensmand Oluf Eide, Laurs Heldal Lasse Smøraas Ole Heldal Hans Tittelstad Niels Nestun Lars Mittun Lasse Øffstun Haluor Grimstad Michel Sele, Ifr Byenes, Tomas Tittelstad Mogens Totland Laugrettismend och en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst publicerit de for Indførte høy Anseelige Ordris och befallinger

Her Assessor Welbiurdig Hans Lilienschiold lod nu for Retten i Almuens forsambling Opbiude hans Leddige gaarder, om nogen som hafr tient hans Ko/nglig Ma/yestet wille dennem bøxle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende, som wille bøxle.

Eftter Hæderlig oc Høylærd Mand M/ester Hans Dabergs begiering blef forKyndt eftterschrefne bøxelSeddel.

Efttersom dend Gaard Raae Phanøe Præsteboel tilhørende, formedelst Sl: (salig) Abel Munthis dødelig afgang nu er gandsche leddig, hafuer Jeg Ved dette mit breffs Kraftt bøxlet och fest min Hustru Anne Jespersdater Lerche forbe/mel/te Gaard, huilchen hun med alle sine Lotter och Lunder, fischeuand, och fægang, och huad Rettighed der tillegger eller aff Arrildz tid ligget hafuer, maa bruge, niude och beholde ald sin Liffs tid och ald den stund hun betaler Kongl/ig May/este/ts Schatter, den Aarlige Landschyld och tiende betimeligen erlegger, holder husene Ved fuld hæffd och biugning, rydder och forbedrer I [ ]

1677: 20b

Och sig ellers som en Lydig Lejlending, eftter Norgis Loug forholder, och anstiller, Och til denne min Vdstedde bøxelSeddels bedre beKrefftelse, beder Jeg ydmygeligen, at min høygunstig Øffrighed welærwerdig hr: Bischoep meget Hæderlig och Høylærdt Mand Niels Envoldson Randulff, h:h: Theologiae Doctor Excellentissimus dette med mig Vnderschreffue Vilde.

Actum Bergen den 19. Februarj 1676. Hans Jensen Daberg hm:
Eftter begiering, til witterlighed och ydermeere beKrefftelse at forige Lectoris M/ester Peder Lembs Enche nu Salig Abel Munthe obenbe/mel/te Gaard Raae eftter hendis Mands død sin liffs tid hafr nydt och brugt, Hafuer Jeg denne bøxelSeddel underschreffuit.
Anno Adie ut prius. Niels Envoldson Randulff.

Eftter Erlig och welfornemme Mand Jens Madzens begiering bleff publicerit efttersch/refn/e Pantebreff och Schiøde.

Kiendis Jeg mig Thore Olsen borger och Induohner i Bergen och witterligt gjør schyldig at Vere Erlig och Welfornemme Mand Jens Madzen, forige Ko/nglig Ma/yestetz Foget ofuer Sundfiord och nu i Bergen wohnhafttig, Threj Hundrede Rixdr. Halfanden hundrede Specie Daler, och halfanden Hundrede udj Slette dalers myndt. Huilche for/schref/ne 300 Rdr Jeg for mig mine børn och Arfuinger lofr och bepligter ufeilbarligen at betale be/mel/te Jens Madtzen hans Hustru eller Arffuinger, her i Bergen, til aarsdagen igien eftter dette breffs dato, Naar Mand schrifuer 1665 med des Rente 6 procento, Mens dersom for/schref/ne 300 Rdr lenger paa Rente

hos mig bestaaendis blifuer, da belofuer Jeg aarligen Renten at fuldnoje och betale, til be/mel/te dato. Och huilchen af parterne saa til Sindz blifuer for/schref/ne 300 Rdr iche lenger paa Rente at Vil lade blifue bestaaende, da schal den anden hafue it fierding aars opsigelse tilforn, efter huilchen opsigelse Jeg for mig min hustru børn och arfuinger Ved Redelighed troe och Lofue, Lofr och bepligter uden nogen foreuending eller Rettergang, at Contentere och betale meerbe/mel/te Jens Madzen Hans Hustru eller arfuinger oftbe/mel/te 300 Rdr med dis Rente, Och paa det for/schref/ne Jens Matzen hans hustru och Arfuinger dis bedre schal vere forsichrit, da hafr Jeg til vnderpant Sat hannem Efttersch/ref/ne min Odelsgoods, Sysse (Syse i Ulvik sk.r.), liggende i Haranger, schylder aarligen halfanden Løb Smør, En hud och trej Løber Salt. I Lille Bergen En Spand Smør och 1 giedschind (må vera "Lille Borge" - dvs. Borge i Skjold sk.r., Arna sokn), derforuden Indre Aame (Indre Oma), liggendis i Strandebarms Schibrede, i Sundhorlen, schylder Aarligen En Løb Smør 1 hud och Threj Faarschind, efter Schiødernis Videre formelding, som be/mel/te Jens Matzen til sig annam/m/it hafr, Och der foruden alt andet huis (som) Jeg Ejer eller Ejendis Vorder inden och uden byes, Vere sig Ved huad Nafn det er eller Nefnis Kand, Indtil for/schref/ne 300 Rdr blifr erlagt och betalt udj en samlet Summa och med lige myndt som de mig lefuerit er, Saa det Redeligen och oprigtigen af mig min hustru børn och arfuinger i alle maader holdis och efterkommis schal, som forbe/mel/t er, Och oftbe/mel/te Jens Matzen, hans hustru och Arfuinger uden schade och schadisløs i alle maader, Hafr Jeg til witterlighed trøgt mit Zignett her neden for och med Egen haand Vndersch/refui/t.
Actum Bergen d/end 19. Februarj Anno 1664. (L:S:) Thor Olsen Egen haand.

1677: 21

(Følgjande er påteikning på ovannemnde dokument)

Til den 19. Feb/ruarj 1665 Er Renten betalt. Til den 19. Feb/ruarj 1667 er Renten betalt. Thil den 19. Feb/ruarj 1668 sampt 1669 er Renten betalt. 1670 den 19. Feb/ruarj hafr Jeg annammet paa den handschriftt Sextj Rixdlr I Slette dalers mynt. Thil den 19. Feb/ruarj 1670 hafr Thor Olsen betalt Renten aff D.(?) - 240 Rixdlr. Thil den 19. Feb/ruarj 1671 er Renten betalt af dj - 240 Rdr. Thil den 19. Feb/ruarj 1672 hafr Thor Olsen betalt Renten af dj 240 Rixdr sampt It hundrede Rixdaler aff Capitalen, Saa der rester endnu 140 Rdr. Renten af for/schref/ne 140 Rdr er betalt til den 19. Feb/ruarj 1673. Thil den 19. Feb/ruarj 1674 er Renten betalt. Thil den 19. Feb/ruarj 1675 er Renten betalt. Til den 19. Feb/ruarj 1676 er Renten betalt. Thil den 19. Feb/ruarj *167 (1677) er Renten betalt.

(Ny påteikning)

Efttersom Jeg Vndersch/ref/ne Thor Olsen hafr til mig byt Breeuigen (Breivik) med dis tilhørende Jorder efter schiødens formelding, I Steden for Syse med de andre Jorder som Jens Matzen hafde i pant. Huorfore Jeg i steden for de Schiøder paa for/schref/ne *Sise (Syse) och Indbe/mel/te Jorder hafr lefueret hannem den Schiøde paa be/mel/te Breeuig, och dis Vnderliggende Jorder, huilchen Jorder schal Vere hannem til saa fuldkommelig Vnderpant som de forige, Actum Bergen den 23. Martj 1677. Thor Olsen Egen haand.

(Påteikning vidare)

Iligemaade anuiistis Welbemelte til Thor Olsen Vdgiffne Schiøde paa Breeuig, med dis Vnderliggende Vdmarch Stølen och Leeruigen. Dat/erit BergenHuus den 18. Februarj 1676.

Stephen Hopland paa egen och medarfuingers vegne, steffnt Oluf Mittun for 11 March 4 Schilling Resterende Landschyld och Rettighed. Indsteffnte Oluff møtte och beKiende at hand er saa meget schyldig, Men Ole der Imod foregaf, at Jordrotten hafde lofuet at Ville Komme hannem noget tilgode, for nogle Winduer och Videre, som forige Lejlending sig tilholte, som hand schal giffue 3 Rixdlr for. Men Citanterne tillige Oluf Hop, benegtede, at de iche hafde lofuet noget at betale. Afsagt, at Ole bør Strax betale Citanterne 9 March i penge, under adferd efter Louen.

Iligemaade hafde Steffen och Steffnt, Thomas och Stephen Mittun, for Resterende Landschyld och Rettighed, Men de møtte iche, ej heller nogen paa deris Vegne, Men bleff berettet at Steffens barn ligger Siug, och Thomas er henne at oplede it best som hannem er frakommen. Fogden formeente de burde bøde Stefnefald. Derfor bør de huer at bøde til Hans Ko/nglig May/este/tt 1 March Sølf.

Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen Steffnt en deel af hans welærwerdighed Bispens Landbønder for Resterende Landschyld och Rettighed. Och møtte nu en deel af samme Indsteffnte och lofuede at de med aller forderligste wille betale. Och blefue de nu samptligen tilholden, straxen och inden Juel i det seeniste at betale, alt huis (det som) de med Rette schyldig er, saa fremt de iche Vil lide efter Louen som Vedbør.

1677: 21b

Anno 1677 den 27 8br: (Octobris) holtis **Almindelige Høste Ting paa Bildøen i Sartor schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen Oluf Echerhofde Lensmand Anders Bildøen Michel Agatnes Peder Echerhofde Lars Schage, Tomas Børnes, Michel Snecheuig, Lauritz Kousland, Oluf Golten Anders Arefiord, Erich Scholleuig Niels Telle Hans Algrøn Mogens Algrøn Hans Schouge Anders Kaabeltuet LaugRettismend och en deel af Almuen.

Da bleff Vnderdanigst forKyndt forIndførte Høyanseelige ordres och befalinger.

Michel Snecheuig och hans grander paa Snecheuig, haffde Indsteffnt Anders Arefiord, och hans grande, formedelst de iche Vil forNøye dennem for de hafuer Kast fisch ved Langøen, som schal høre Vnder Snecheuig, Indsteffnte Anders Arefiord møtte, och efter adtschillige ord som dennem nu for Retten emellem falt, da ragte Anders Arefiord sin haand til Michel Snecheuig, Saa och \til/ Thorchild och Michel ibm: (Snecheuig) at hand schal giffue dennem for samme Kastede fisch, Thoe Rixdaler.

Oluf Fielde hafde Indsteffnt, Einer, Ole, Johannes, Niels, Ole, \och/ Knud, Sampt Enchen; Formedelst deris Fæ baade forgangen Aar saauelsom i aar, hafuer giort hamb schade paa Hans Korn da det stod paa stouffr at tørris, och at det er Indgangen offr deris egen gierdis gaard, huilchen schade, Oluf formeente de burde hannem betale. Ejner och Oluff, Oluff, Niels, Johannes, och Enchen møtte, och Kunde iche benegte at deris fæ ioe hafde verit i hans Korn, Anders Arefiord och Hans *Alffgrøn (Algrøn/Algerøy) Laugrettismend beKiende nu for Retten, at de efter Oluff Fieldes begiering hafde Wurderit schaden som deris fæ hafde giort hannem paa hans Korn i aar, at were En half tynde Kornschade, Affsagt. At samptlige Indsteffnte, Ejner, Ole, Johannes, Niels, Ole, Sampt Enchen Fielde, bør straxen at betale deris grande Oluff Fielde for den schade som deris fæ tilforne saauelsom i aar, har giort hannem paa hans Korn, En tønne Korn. Och gifue hannem i omkostning En halff Rixdaler.

1677: 22

Hans Nielsen paa hans Fader Niels Lochøens Wegne, som er en gammel bedaget Mand, Kom for Retten, och gaff tilKiende, at nu i Sommer Ved St: Olsdags tid bleff hannem nesten alt hans Gods och formue aff Sølf Kleder, och meere, hannem aff en Fransch Kapper gandsche frarøffuet och borttaget, Och tilspurde hand nu tilstedeuærende Almue och LaugRett, om det

iche sig saa i Sandhed forholder. Huortil de endregtelig Suarede Ja, at det Sig saa i Sandhed forholder, huilchet hand paa bemelte sin gamle Faders Wegne war begierende, i henseende at hand Vnderdanigst for Schatt och leding til hans Ko/nglig Ma/este/t Naad/igs/t for schaansel maa niude. Huilchet hand var begierende hannem at motte beschreffuen gifuis.

Her Assessor Welbiurdig Hans Lilienschiold lod nu for Retten i Almuens paahør, Opbiude hans Leddige gaarder, omb nogen som hafuer Tient hans Ko/nglig Ma/yestet wille dennem bøxle, Men ingen frembKomb eller gaf sig tilKiende som wille bøxle.

Anno 1677 den 5 9br: (Novembris) holtis **Almindelig Høste Ting paa Frechou Tingstue i Herløe schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen, Oluf Landtzuig Lensmand Mons, (og) Jeremias Wig, Steffen Tuet, Michel Wigebøe, Laurs Oen, Elling Bratzhoug, Lauritz Siurdal, Arne Hestenes, Anders Aasbøe, Niels MoldeKleff, Ole Kleppe, Magne Tuet, Peter Herleuer, Niels Sele Johannis Kiergaard Haluor Hielmen Laugrettismend och en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt de for Indførte høy Anseelige Ordris och befallinger.

Arfueschifttebrefuit eftter S: (salig) Peder Pedersen Ko/nglig Ma/yestetz forige Tolder i Bergen blef nu for Retten anuiist och deraf oplest, at hans efterlatte børn Iblant andet for en deel deris tilfaldene Fæderne Arf ere til forsichring och Vnderpant stillet dend gaard Iden her i schibredet beliggende schyllendis Aarligen 1 1/2 Løb Smør 1 Tønde Malt for fire Hundrede Rixdaler, eftter Welbemelte schifttebreffs widere formelding, Daterit Bergen dend 15 Novemb/is Anno 1674.

Her Assessor Welbiurdig Hans Lilienschiold lod nu [for]

1677: 22b

Retten Opbiude hans Leddige Gaarder, om nogen som hafuer Tient hans Ko/nglig Ma/yestet wille dennem bøxle, Men ingen frembKomb eller gaf sig tilKiende som wille bøxle.

Den 6 9br: (Novembris) blef Retten betient paa for/schref/ne Frechou Tingstue.

Kongl/ig May/este/ts Foget Peder Andersen ladet j Rette Steffne Hans Pedersen Bratzhoug, och Anne Nielsdater Schindtued for begangen Lejermaal med hinanden, For/schref/ne tuende personer møtte for Retten, och beKiende for/schref/ne Hans Pedersen, at hand hafr haft legemlig omgiengelse med for/schref/ne Anne Nielsdater trende gange, Quindfolchet sagde at hand er hendis barnefader och ingen anden, For/schref/ne Hans tilstoed och ydermeere at hun hafuer udlagt hannem i hendis Barselnød, och da hun stod schriftt, for hendis barnefader. Hand bleff tilspurt om hand hende Ville Egte, huortill hand Suarede Ney. Thj hand er iche god for at føde Sig Selff. Fogden Satte j Rette eftterdj de med hin anden hafuer Lejermaal begangen, om de derfor iche bør bøde deris bøder eftter Recessen, efttersom de hin anden ej Vil Egte. Afsagt. At hand bør at bøde tolff Rixdr. och hun Sex Rixdr. formedelst deris begangne Lejermaal eftter Recessen.

Ko/nglig May/este/tts Foget Peder Andersen paa Ko/nglig Ma/yeste/tts Weigne hafde Indsteffnt Michel FrommerEid och Niels Ryland schaffer, for slagsmaal; Michel FrommerEid bleff paraabt, møtte iche, ej heller nogen paa hans Wegne. Men Niels Ryland nu for Retten Klagede, at Michel slog hannem i hans hofuet med hans Næfue, i bryllup paa Kiergaard, da hand Sad stille paa en bench, och hafde ingen Vdstande (utestående) med hannem, at hand af samme

slag falt i besuimelse. Fogden formeente efterdj Michel iche møder, til Sagen at Suare, och ej heller nogen paa hans Weigne: At hand der for bør att bøde Steffnefald.

1677: 23

Lensmanden for Retten efter tilspørgelse, forClarede at Michel er loulig Steffnt, Ved Peder Ryland och Johannes Eicheland. Affsagt, at Michel bør at bøde Steffnefald til hans Ko/nglig May/este/tt 1 March Sølff.

Fogden ladet Steffne Stephen Tuedt och Ole Tuet, och Mogens Walle, for Slagsmaal, med Magne Thuet. Steffen møtte, och sagde, at deris Trætte er Kommen aff at der schal Vere Kommen it Creatur i Magnes Korn, som Var Indgierdet aff deris Vdmarch, men Viste iche huis Creatur det haffde giort. Huorom Magnes Sønner haffde talt och ladet ilde paa Steffen, och samme tiid Kom Magne selff och gich tuert offuer Steffens beste Eng, huilchet hannem tychte ilde Vere, och derfor talde til Magne, som samme tid haffde en bøsse i haanden, da løb Magne til hannem aff Wrede, och schuede hannem, dog falt hand iche ofuer ende, Saa Komb Steffens Søn Mogens Walle och Magne i Slagsmaal och falt de offuer ende och hafde hin anden i haaret, och med det samme beed Magne Mogens i hans Wenstre haand, och da Magne Stod op igien Løb hand til Steffen och tog hannem i scheegget paa sin Kindbeen, och Kallede hannem Suarte Muule och Suarte Kiefft. Mogens Walle fremstod, och forClarede ligesom hans Fader. Det samme sagde och Oluff Tuet. Magne møtte, och berette at der schulle Vere Kommen femb Suin i hans Ager, derfor Sende hand bud til Oluffs Tuets Kone, at hun ville tage Sujnen (svina) aff Aggeren, da suarede hun budet Magnes Søn, at de maate vel gaa de aade deris Mad. Derfor tog Magne tuende Mend Simon och Lars Røsetter at besee schaden. Och berettede nu Lars Røsetter at de besaae Aggeren, men der Var ingen schade giort. Mens Suinen hafde traad Aggeren noget som da stod i Rendingen. Da Kom Steffen och Mogens Walle gaaendis imod dennem paa Wejen huor de Komb i ord Sammen, och tog Mogens W[alle]

1677: 23b

hannem i schegget, och Rygte en deel aff Hannem, och Faderen Steffen Tuet slog hannem it slag offr hans arm med hans Staff. Men Magne benegtede, at hand iche hafuer bidt Mogens, Men hand hafde giort sig self den schade paa hans Faders Staff. Och er dette passerit nogen Stund før Ste: Hans tiid. Lars Røsetter berettede at hand Saae Vel at Magne Tuet och Mogens Walle Vare i Slagsmaal med hin anden, och hafde hin anden ofr ende paa marchen, med hin andens i ansicht haar och scheeg paa hin anden, Men hand Kunde iche sige at Mogens Reef schegit aff hannem. Iligemaade berettede Lars Røsetter at hand iche Kand proufue, at Magne beed Mogens i hans haand, Men hand saae hand bløde, men huorledis hand hafde det faaed, Kunde hand iche sige. Mogens Walles broder Oluf Tuet berettede, at da Magne laa paa hans broder Mogens, da hialp hand hannem op igien, Men sagde at hand slog hannem iche. Men Lars Røsetter proufuede, at Oluf Slog Magne It Slag i hans hoffuet med hans Næffue. Fogden formeente at de burde at bøde for deris Slagsmaal och uforligelighed. Affsagt. At Magne Tued bør at bøde til hans Ko/nglig May/este/tt Tho march Sølff. Och Steffen Tued, Mogens Walle och Oluff Tuet huer at bøde En march Sølff, formedelst deris uforligelighed och Slagsmaal: och de her efter at beflitte sig paa at lefue fredelig och schichelig med hin anden som Christelige grander och Naboer at giøre, saa frembt de iche derfor wille straffis efter Lougen. Men huis de Kunde hafue Imod hin anden om Agger eller Eng, naar derpaa steffnis, saa gaaes huis Rett er.

Anders Walle Steffnt Magne Tued for slagsmaal. Magne møtte och foregaf at hand iche er loulig Steffnt, huorfore hand iche vilde Suare hannem denne gang. Thj beroer hermed til

Loulig Steffnemaal.

1677: 24

Michel Wigebøe Steffnt Michel Fosse, Magne Tuet boende i Allenfit Schibred, formedelst de schal taget hans Noed och Kast Sild med, som hand hafde Indestengt. De Indsteffnte bleff paaraabt møtte iche, ey heller nogen paa deris Weigne. Men som de boer i Allenfit Schibrede, da faar de der til deris Werneting at Søgis.

Anno 1677 dend 7 Novembr/is holtis **Almindelige Høste Ting paa Allenfit schibreds Tingstue**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz foget Peder Andersen Lauritz Mundal Lensmand, Brynild och Arne Quamme Niels Tuett, Hans Fosse, Hans Eicheland, Joen Nesse, Ole Espeland, Oluff Tuett Laugrettismend och en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt for Indførte Høy anseelige Ordris och befalinger.

Her Assessor Welbiurdig Hans Lilienschiold, lod nu for Retten udj Almuens forsambling Opbiude hans Leddige gaarder, om nogen som hafuer Tient hans Ko/nglig Ma/yestet Ville dennem bøxle, Men ingen frembKomb eller gaff sig tilKiende, som Ville bøxle.

Marite Hilleland ladet steffne Sirj Olsdater ibm: (Hilleland) formedelst hun nu i Sommer haffde baaret ild paa stølen, och antende dend paa Stølen paa otte steder, derfor talte hun hende til, at hun iche saadant schulle giøre, formedelst fare och schade som deraff Kunde Komme, huortil Hun schal haffue Suaret, at hun schulle tache Gud, at hun iche selff schulle bliffue Sueden. Sirj bleff paaraabt, møtte iche, ey heller nogen paa hendis Wegne. Eftterdj Schaffer Johannes Fosse berettede nu for Retten at hand selff Alleene hende Steffnte, som iche for loulig Steffnemaal Kand agtis, derfore beroer Sagen indtil hun bliffuer Loulig Steffnt.

Jens Matzen ladet Indsteffne hans Landbunde Oluff Ellingsen Iisdal, for tuende Aars Resterende Landschyld for 1675 och 1676 Nemblig 16 March 4 Schilling for [ ] Aar, och En forfalden 3dietage 1676, huilchet Sa[mme]

1677: 24b

formeener hand strax bør at betale tillige med dette aars Landschyld, och formedelst sin Modtuillighed at hafue hans Gaard eftter Louen forbrutt, Eftter hans Indlegs widere formelding, som nu Ved Joen GouserEj bleff j Rette lagt. Indsteffnte Oluff Iisdal møtte och beKiende at hand er schyldig Landschyld och Rettighed for Anno 1675 och 1676 Sexten march 4 Schilling for Huer aar, Sampt it aars 3dietage forfalden Anno 1676. Och erbød Sig med første at Ville betale. Afsagt. At for/schref/ne Oluff Ellingsen schal inden 14 dage her nest eftter, betale de tuende Aars Resterende Landschyld, och tredietage, for 1675 och 1676 som foresigis. Sampt at betale dette Aars Landschyld inden Juel førstKommendis, saafrembt hand iche siden Wil lide huis (det som) Lougen formelder, i saadanne tilfelde.

Rohtger Werdelman Postmester i Bergen ladet Steffne hans Landbunde Halsteen Magnesen Schare, for trey (trej) aars Resterende Landschyld, Indsteffnte Halsteen Magnesen møtte, och beKiende at hand er schyldig Landschyld for Anno 1675 och 76 halffottende march for huer Aar, och Arbedzpenge ligesaa for huer Aar En Rixortt: foruden dette Aars Landschyld, Och erbød at wille betale med første, efttersom hand formedelst hans Armod och fattigdom iche

hafuer Kundet Komme det affsted hid indtil, Affsagt. At for/schref/ne Halsten Magnesen schal inden 14 dage her nest effter, betale de tuende Aars Resterende Landschyld och Rettighed, for 1675 och 1676 Nemblig 9 March for huer aar, som Halsten nu selff for Retten har beKiendt at det er, Sampt bør hand att betale dette aars Landschyld inden Juel førstkommendis,

1677: 25

Saa frembt hand iche siden Vil lide huis (det som) Lougen formelder i saadanne tilfælde.

Aamund Sembs børn ladet Steffne deris formyndere Børge Hielmtued Oluff Larsen Semb, och Stephen Hopland, at giøre dennem Regenschab for deris FaderArff. De Indsteffnte møtte, och forClarede, at de iche haffde oppebaaret noget Aff Landschylden aff det faste gods. Men formeente at Iffuer Fammestad och Oluff Larsen Semb, hafuer oppebaaret Landschylden och deraf Hans Ko/nglig Ma/yestet sin Odelschatt betalt. Affsagt, at formynderene, sampt Iffuer Fammestad Och Oluf Larsen Semb schal med forderligst træde sammen med hin anden, och giøre Regenschab for huad som aff Godtzet Kand Vere oppebaaret, och igien Vdgiffuet, at Sagen der Ved Kand Komme til Ende. Och de at tage tuende dannemend paa huer Side, om de iche selff Kunde Komme offuer eens derom.

Anno 1677 den 9 Novembr/is holtis **Almindelige Høste Ting paa Radø schibreds Tingstue**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen Hans Toule Lensmand Johannes Helleland Østen Fieldtzende, Anders Houland, Mogens Ydstebøe, Ole Solem, Niels Olsuold, *Niels *Olsuold, Magne Hucheland Ole Wildanger Knud Solem Niels Risnes, Mogens Strømme, Michel Marøen, Ole Pedersen Nordanger, Laugrettismend och en deel Af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt de for Indførte Høy anseelige Ordris och befalinger.

Her Assessor Welbiurdig Hans Lilienschiold, lod nu for Retten udj Almuens forsambling Opbiude hans Leddige gaarder Om nogen som hafuer Tient Ko/nglig Ma/yestetz Ville dennem bøxle, Men Ingen frembKomb eller gaff sig tilKiende at Ville bøxle.

1677: 25b1

1677 den 10. *8br: (Novenbris) bleff Retten atter betient paa for/schref/ne Radø Schibreds tingstue.

Kongl/ig May/este/tts Foget Peder Andersen haffde Indsteffnt Thorbiørn Mangersnes for halfffierte Thynder Korn och En Koe, Iligemaade Indsteffnt Anders IndHelle, for toe tynder SæKorn, som de ere hannem schyldige. Mogens Manger och Oluff Haaland berettede, at Thorbiørn haffde dennem ombedet paa hans Wegne at Suare: at hand Vil betale. Oluff Haaland berettede, at Anders IndHelle och hafde hannem ombedet at Suare, at hand Vil betale. Affsagt. At saa frembt de Indsteffnte iche stiller Peder Andersen tilfridz, inden førsthollende Waarting, da Kand de igien Indsteffnis, och schal da gaaes huis Rett er.

Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen haffde Indsteffnt Oluff Pedersen och Aamund Miøs, for Slagsmaal paa en hellig dag. De Indsteffnte Møtte och foregaff, at de ingen slagsmaal med hin anden hafuer begaaet, Och formeente saadant dennem iche schulde offuerbeuiis. Beroer indtil Widnisbiurd derom føris. Siden sagde Oluff Pedersen at hand gaf {Oluff} Aamund to ørefigen, och scheede paa en Løffuerdag. Aamund berettede at hand slog hannem to slag.

Affsagt. At Oluff Pedersen bør bøde for Slagsmaalet En march Sølf.

Fogden haffde Indsteffnt Oluff och Rasmus Wildangr for slagsmaal, De Indsteffnte møtte, och Sagde Rasmus, at Oluff slog ham en ørfigen, huilchet

1677: 26

Oluff nu for Retten iche Kunde benegte. Affsagt. At Oluff Willanger bør at bøde til hans Ko/nglig May/este/tt En halff march Sølf.

Fogden haffde Indsteffnt Lensmanden Hans Tougle, formedelst hand i Sommer hafr ofuerfaldet Johannes Lj i hans Smidie paa Tougle, och hugget hannem i hans hoffuet med en Lee. Och derforuden Slaget hannem med en Stoch, huilchet for/schref/ne *Jens (Johannes) Lij paa Waabentinget paa Lyren for hans Excell/enci/s hr: Cancellers selff haffde beKlaget, och der Sin schade anuiist. Indsteffnte Lensmand Hans Toule møtte, och foregaff, at hand nu her paa Tinget er forligt med for/schref/ne *Jens (Johannes) Lij. For/schref/ne *Jens (Johannes) Lij bleff paaraabt, men bleff berett att hand er hiemgangen fra Tingit, siden at hand med Lensmanden bleff forligt. Derfor beroer Sagen til neste Thing, at *Jens (Johannes) Selff Kommer tilstede.

Poffuel Richstad steffnt Oluff Nesse, for en bøsse som hans hustru hafuer laant hans Sl: (salig) Fader, huilchen bøsse hand formeente at Oluff och hans Syster som deris Faders arffuinger, burde hannem igien betale. Indsteffnte Oluff Nesse møtte, och berettede, at Poffuels formand lefuerit hans Fader en bøsse, men enten dend er laant eller pantsæt, weed hand iche, och er det scheid for ofuer 30 aar siden, och er bøsseen nu i Staffuanger. Och hans Fader død for ungefer 10 eller 12 aar siden. Eftterdj bøsseen iche er Indsøgt inden 30 aar, derfor Kand dend nu iche Kiendis til betaling, eftterdj de ere døde som bøsseen har udlaant och faaet, dend er ej heller tilstede, och iche widis huad dend er Werd.

1677: 26b

Fogden Indsteffnt Rasmus och Knud Halland for Slagsmaal, De Indsteffnte møtte, och beKiende at de droge hin anden i haaret, Och berettede nu for Retten den gandsche Laugrett, saa och Lensmanden at samme grander hafuer hidintil i lang tid haft Kiff och ond forligelsemaal med hin anden. Affsagt. Att Indsteffnte Rasmus och Knud Halland bør huer at bøde formedelst deris uforligelighed och Slagsmaal, En march Sølf. Och her eftter at beflicte Sig paa god och Kierlig forligelse med hin anden, Saa frembt de iche wille lide eftter Louen som Vedbør, Om anderleedis dennem eftter dags ofr beuiisis.

Barbra Sæbdal paa sin egen och Sydschindz Wegne, Steffnt Haluor Kaalaas, for løn hand er hendis Salig Sydschind schyldig halffierde Rixdaler, En stach och fire schiortter. Indsteffnte Haluor møtte, och benegtede at hand er iche saa meget schyldig, men hand hafuer udlagt en deel I begraffuelse bekostning och andet, Affsagt. At huer aff parterne schal tage tuende Mend paa huer Side, som dennem Kand emellem \regne och/ Kiende, som rett och forsuarligt.

Joens Saalemb Steffnt Niels i Øen for en Hors (hoppe) hand har laant hannem at Kiøre med som imidler tid bleff død, huilchet Joens formeener hand bør betale. Bleff berettet at Niels er iche loulig steffnt, derfor beroer det Indtil loulig steffnemaal.

Anno 1677 dend 12 Novembr/is bleff holden **Almindelige HøsteTing paa Lyren Tingstue udj Lindaas Schibreds Tingstue**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen, Ifuer Fammestad Lensmand sammesteds, Omund Hunduen, Christian Monsløb Lauritz Hopland Iffuer Løffaas, Mogens Synneuog, Niels Bersuig Ifuer Wig, Oluf Groff, Lauridtz

1677: 27

Settere, Niels Hopland Knud Gauflen, Laugrettismend och endeel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt de for Indførte Høy Anseelige Ordris och befalinger.

Her Assessor Welbiurdig Hans Lilienschiold lod nu for Retten udj Almuens forsambling Opbiude hans leddige gaarder, om nogen som hafr Tient hans Ko/nglig Ma/yestet Ville dennem bøxle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende at Ville bøxle.

Fogden Steffnt paa Kongl/ig May/este/tts Weigne Oluff Hopland formedelst Thrusel och undsigelse som hand hafuer beuiist imod hans grande Lauridz Hopland paa sidst forleden Waabenting her Ved Thingstuen udj hans Excell/enci/s hr: Cancellers och Almuens Neruerelse, Huorfore hand formeente at hand burde lide och stande til Rette eftter Lougen och Recessen som wedbør. Och sagde Fogden at Sagen bestaar der udj, at Oluff Kom i ord med for/schref/ne sin grande och Kaste sin bøsse omKring i hans haand, och sagde, Hand schulle schiude tuende Kuler i hannem, huorofuer Hans Excell/enci/s Her Cancellor som samme ord hørde, til at foreKomme ulychen, lod hans Tiener tage bøszen fra hannem, som endnu ligger paa Slottet. Indsteffnte Oluff Hopland møtte, och sagde, hand Viste iche om hand hafuer sagt saadanne ord eller iche, Thj hand Var druchen, och mindis intet dertil, och ej heller huem der tog hannem bøszen fra. Lauritz Hopland møtte och sagde at Oluff Satte bøszen for hans bryst och sagde med det samme, at der schulle fare en dieffuel i hannem, och schulle schiude toe Kuler i hannem, och løb saa op paa Marchen och ladde bøszen, der eftter bleff bøszen hannem frataget. Iffuer Fammestad Lensmand, Magne Bruntland och Aamund Hunduen LaugRettismend for Retten proufuede, at de hørde, Oluff Hopland och hans grande Lauritz vare i ord tilsammen, da satte Oluff bøszen

1677: 27b

For Lauritz Hoplands bryst eller Liff, och sagde, der schulle fare en dieffuel i hannem och Hand schulle sætte toe Kugler i hannem, men om bøszen da war Lad eller iche, wiste de iche. Dertil Suarede Lauridz, schiuder i mig Ihiel, da schiuder I ingen Hund ihiel. Huorjaa de gjorde deris æd med opragte fingre. Da bleff for Retten afschediget, at Oluff Hopland schal Stille for/schref/ne sin grande Lauritz Hopland borgen, at hand for hans Trusel och undsigelse schal were Sicher och tryg, i alle maader, och til dend ende Stillede bemelte Oluf Hopland nu for Retten for Sig, tuende Mend, Niels Andersen Hopland och Niels Halstensen ibm: (Hopland) til borgen, huilche tuende nu for Retten wed haandstreckning til Kongl/ig May/este/tts Foget welfor/schref/ne Peder Andersen och for/schref/ne Lauritz Hopland, \loffuede,/ at for/schref/ne Lauritz Hopland schal for for/schref/ne Oluff Hopland were tryg och Sicher, at Hand hannem aldeelis ingen ofuerlast schal giøre i Nogen maader eftter denne dag. Och formedelst Oluff Hopland hafuer Sig høyligen forseet, med saadan Trusel paa WaabenTingit i dend sted hand burdt holdt freed och SchicheligHed, da bør hand derfor at bøde til hans Kongl/ig May/este/tt Halffparten aff Otte ørtugr och Tretten march Søloff, och miste til Hans Kongl/ig May/este/tt sin bøsse.

Fogden Steffnt Ingebrigt Soeemb och Johannes Niøtten, for Slagsmaal i bryllup paa Lille Lindaas, De Indsteffnte møtte och Sagde, at de gandsche ingen Slagsmaal med hin anden

hafuer begangen i nogen maader. Affscheidunget, at hermed beroer indtil derom føris Widnisbiurd.

1677: 28

Erich Honnequam Steffnt Anders Schouge, formedelst hand weigrer Sig at lade hannem beKomme hans Hustris anpart arff eftter Andersis och hendis Moeder, Thj hand hafuer haftt Moderen hos sig it Aar, ringer fiorten dage, och dog haftt noget af hendis egit gods, til hendis Vnderhold. Anders møtte och sagde, at ungefehr fiorten dage førend hun døde, Komb hun til hannem, och begierede at hun wille blifue hos Hannem saa lenge hun lefuede, saa schulle hand der for beholde alt huis (det som) hun Ejede, formedelst hand hende Imidlertid schulle Vnderholde, Men saa lagde hun sig til at døe Ved fiorten dage der eftter som foresigis. Och er endnu en Søn til eftter Hende, Ved Nafn Haluor, som boer Ved byen paa Tennebechlij, och er hendis Arffuing tillige med dem. Affsagt. At \aff/ Moderens efterladenschab schal betalis hendis begraffuelse beKostning och Jordefærd, och ellers huis (det som) hun Kand befindis loughligen at were henschyldig, Och Huis (det som) Siden Kand falde til at arfue, det bør dennem Loughligen at emellem schifttis, Saa broder deraff niuder broderlod och Syster Systerlod eftter Lougen.

Jacob Nielsen Steffnt Oluff Hopland, formedelst hand hafde forhindret hans folch hans SildeKast, da de hafde udkast hans Noed, eftter Silden, och Var i Arbed med at drage dend i Land. Huorfore hand formeener at Silden bør høre hannem til, och der foruden at lide och bøde eftter Lougen, eftter hans schrifttlig Indlegs widere formelding nu for Retten oplæst. Indsteffnte Oluff Hopland møtte och foregaff, at det Var for hans Odelsgrund och egit

1677: 28b

Land, och derfor formeente Sig at were Nermere til at Kaste, end som for/schref/ne Jacob Nielsen. Och sagde Oluff, at Jacobs Noed war ichon en ørrit Noed, huortil Jacob Suarede: at det war lige got, och formeente at Kastet burde høre hannem til, efttersom hans Noed først war vdKast eftter Silden. Joen Tørresen prouffuede, at hand Var dend første som bleff Silden war, Saa talde hand først til tuende af Hoplands Mend, Nemlig begge Nielser, och sagde til dennem, om de Ville Komme med deris Noed at Kaste eftter dend, Huortil de Suarede: at de wiste det iche, der fore tuifflede hand om de wille Komme eller iche, huorfore Hand foer til Røsnes och aduarede der, om Silden, Saa Komb Jacobs folch først med hans Noed, och da dend Var Vdkast, och de drage dermed til Land, da Komb Hoplandz Mend med deris Noed, och Kaste deris Noed Ned, bag Eftter Jacobs Noed, Saa forhindrede Oluff Hopland Jacobs folch at drage, saa de motte Slippe Touget och optage Noeden aff Søren igien, Men Joen dog tilforne bad Hoplandz Mend at Kaste bag eftter Jacobs Noed, saa Kunde de schiftte Silden halffnit, huilchet de iche wilde. Jacob och Botel Lindaas prouffuede, at Jacob Nielsens Noed Var først udkast eftter Silden, och hans folch dermed i Arbeid, Men da de Hoplands mend Komb med deris Noed, forhindrede de Jacobs folch Kastet, Saa de motte tage Noeden op igien.

1677: 29

Prouffuene bleffue tilspurt, huor mange tønder Sild dem siuntis det Kunde Were som bleff fanget, huortil de Suarede: det Kunde Were Threy Thønder. Parterne bleffue for Retten forligt, at Jacob schal beholde halffTiende Woger fisch som de hafuer hos hannem at Kreffue.

Magrete Jens Erichsens Steffnt Erich, Besse, Niels Haluor Leeruog, formedelst de har Slaget it

Næs som hendis Sl: (salig) Mand hafuer bøylet och fest, huorom hun j Rette lagde hendis bøyel Seddel. Indsteffnte, Erich, Besse och Niels Leeruog møtte, och sagde at deris Jord er paalagt i Matriculen Thoe schilling, eller It halff Punds Leje, som de giffuer Rettighed for til Kongen. Huorfore de formeente at burde bruge samme Næs, Affsagt. Eftterdj denne Sag tilforn har weret for Retten Indsteffnt, och domb gangen, da Kand Margrette tage dommen beschreffuen, saa Kand der ofr holdis eftter Loug och Rett

Oluff Frechoug och med Interesseride Steffnt Michel Fieldzende, formedelst hand iche Vil betale dennem deris anpart aff En Kedel som hand Kiøbte paa Arffueschifte eftter Salig Gulech Fieldanger Eftter wuderung. Niels Waage møtte paa Michel Fieldzendis Vegne och sagde at Kedelen bleff wuderit for 7 Rixdaler och bleff En deel Creditorer der i Induiist, for deris betaling, Sagen bleff forliget.

1677: 29b

Britte Iffuersdater Hougaas Steffnt Britte Sundsbøe for Halfftreddie Rixdaler i Løn. Indsteffnte Britte Sundsbøe bleff paraabt, møtte iche, ej heller nogen paa hendis Vegne. Men bleff berett at hun er en fattig forarmit Enche,

Knud Holmaas Steffnt Hans Qualuog och Oluff Groffuen, for en Rixortt, som fattis (mangla) paa tallet paa Otte Rixdaller. Indsteffnte Hans Qualuog och Oluff Groffuen møtte, och sagde Hans Qualuog, at hand haffde Leffueret pengene i en blesse, til Knud Holmaassis Suoger, Aamund, huilchet Knud Holmaas forClarede, at hans Suoger Vel annammede pengene aff Hans Qualuog, dog utalt, och Suogeren dennem igien til hannem leffuerede: Men derpaa fattedis en ortt. Affsagt. Eftterdj at Knud Holmaassis Suoger haffuer Annammit pengene, endog de schal Were utalt, der fore Kand Hans QualVog och Oluff Grofuen iche tilKiendis dend Resterende ort at betale, Mens Suogeren burdt sig bedre foreseeet.

Anno 1677 dend 15 Novembr/is holtis **Almindelige Høste Ting paa Gulen schibreds Tingstue i for/schref/ne Gulen schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/yestetz Foget Peder Andersen, Jacob Oppedal Lensmand, Jørgen Myr, Joen Kiellinguold, Østen Houge, Anders Lund,

1677: 30

Hans Grinnen Baldtzer Hantuet, Otte Østgulen Jacob Østgulen Peder Diurgroff, Michel Eide,

Da blef Vnderdanigst forKyndt for Indførte Høy Anseelige Ordris och befalinger.

Her Assessor Welbiurdig Hans Lilienschiold, lod nu for Retten udj Almuens forsambling, Opbiude hans Leddige gaarder, om nogen som hafr Tient hans Ko/nglig Ma/yestet wille dennem bøyle, men ingen frembKomb eller gaf sig tilKiende at wille bøyle.

Eftter Ko/nglig Ma/yestetz OberToldbetient i Bergen Hans Clausens begiering blef forKyndt eftterschrefne panttebreff.

Kiendis Jeg Luduig Pedersen Lem, S: S: Theologie studios, Giør her med for alle Witterligt, At efttersom Jeg Kort tid eftter min Salige Moder Abel Munthis dødelige affgang, foretog mig Rejsen til Kiøbenhaffns Universitet, om min Studia udj Herrens Naffn at wille fortsette. Och som ermelte min Salig Moders boe samme tid stoed under forsegling, och Jeg ej noget deraff paa min Arffuedeel Kunde mægtig bliffue. Da til samme min Reysis fortsettelse, hafuer min

H/iertelig Kiere Syster Karen Pedersdater Lem, efter min anmodning forstract mig med Reede penge 60 RixDr: Och min Suoger Welfornemme Mand Hans Clausen iligemaade med 60 RixDr. Noch eftter min begiering hafuer for/schref/ne min Suoger widre forstract mig Reede penge 20 RixDr. som min Vdstedde obligation til dennem daterit dend 18 May Anno 1676 widre uduiiser, huilchen mig igien her imod er Leffueret. Huorudin[den]

1677: 30b

Jeg mig forpligter for/schref/ne penge dennem paa Schifttet Schadisløs i alle maader schal worde betalt. Och som bemelte min Kiere Syster Karen Pedersdater Lem, hendis mig forstragte penge 60 RDr. igien selff var behøffuende, derfor haffuer be/mel/te min Kiere Suoger Hans Clausen eftter hendis begiering tiltaalte hende disse for/schref/ne 60 RDr. Och der for i saa maader bliffuer ieg for/schref/ne min Suoger Hans Clausen ofuensch/ref/ne 140 RixDr. forstracte penge, med Rette schyldig. Och som min NederReyse til Kiøbenhaffn falt mig meget Widerwertig, I det mit medHaffuende tøy, Klæder och penge til min fornødenhed, aff en Caper bleff mig fratagen, Saa ieg meget Kaal (kald) til Kiøbenhaffn anKomb. Huoroffuer ieg da høynøduendigen foraarsagedis sammesteds hos Welbiurdig Jonas Lilienschiold at motte optage 300 RDr. Och derimod gaf Jeg hannem en Wexel Paa for/schref/ne min Suoger Hans Clausen om ermelte 300 RixDr, igien at betale til Nochbe/mel/te Jonas Lilienschiolds Welbr: Fader Hr: Commiss/arius Hans Hansøn Lilienschiold, huilche penge bemelte min Suoger Hans Clausen igien med paaløbende Rente at haffue aff min arffuedeel udj be/mel/te min Salig Moders boe, fornøyeligen at beKomme, Mens formedelst denne besuerlige Krigs tilstand hafuer for/schref/ne min Suoger samme 300 RixDr ej saa hasteligen Kunde bringe til Weje, er bemelte min Wexel bleffuen

1677: 31

Protesterit. Dog alligeuel hafuer for/schref/ne min Suoger samme 300 Rixdlr. Hans Clausen omsider forschaffet Pengene, och min Wexel paa disse 300 RixDr: der med betalt. Huor ved hand foreKomb mig megen fortræd, och omKostning paa it fremmit sted, for Wexelens tilbagekommelse, Och det eftter welbemelte Welb/iurdig hr: Commiss/arius Hans Lilienschiolds til hannem aff dato 11 9bris (Novembris) 1676 Vdgiffne Revers, yderlige uduiiser. Samme Revers er mig och igien aff min Suoger Hans Clausen Leffueret, imod denne min egen Vdgiffne obligation, Som Jeg Welbe/mel/te Hans Welbiurdighed hr: Commiss/arius Lilienschiold igien har tilstillet. Huoroffuer ieg i saa maader blifuer bemelte min S: (Suoger) Hans Clausen och schyldig, denne hans godwillig Reede penges forstreckning, Nemblig disse for/schref/ne 300 Rixdaler. Endnu och ydermeere, som Jeg widre til min Studia och andre fornøden Excetitier, samt igien til min opreigning, war atter penge behøffuende, hafuer Jeg optagen hoes Sr: Nicolaus Jansøn Arf(?) Welfornemme Handelsmand udi Kiøbenhaffn 230 Rixdaler her i Bergen igien at schulle betales. Da som for/schref/ne min Salig Moders boe endnu ej er Kommen til endschab, saa Jeg derfor iche mit eget er megtig, Och dend derpaa udstedde Wexel aff mig er blefuen Acceptorit, huilchen Jeg til dend forfald dag Nemblig dend 6 Februarj 1677 ey Kunde betale. Och derfor hafuer Jeg atter høynøduendigen Veret foraarsaget /: paa det samme Wexel iche igien med protest schulle gaa tilbage, som iche Allene wille tilføye mig stor Despect, Mens end och schade, och der offuer Komme udj widre schyld, som wexels Prætentioner medfø[rer :/]

1677: 31b

at Anmode ermelte min Suogr: Hans Clausen om meere forstreckning, Saa hand mig til for/schref/ne Wexels affClarering, endnu har udj Rede penge forstract 230 Rixdr: Sampt endnu Videre eftter min meget flittig begiering mig forstreckt til min fornøden Vdgiffter her paa

Steden Reede penge 30 RDr: Saa bliffuer ieg nu forschreffne min Suoger Hans Clausen ofuer alt udj Reede penge Retteligen Schyldige Capital Siuff Hundrede Rixdaler. Huilche for/schref/ne 700 Rixdaler Jeg hermed beloffuer paa Ære troe och gode loffue, Krafft denne min Vdgiffne Obligation, at wil och schal Vfeilbar oprigtig fornøye och betale med des paaløbende Rente 6 procento, som schal bereignis och angaa fra for/schref/ne dato och tider, som pengene ere forstract, Til bemelte Hans Clausen udj Sterffboden efter for/schref/ne min Salig Moder, udj Reede penge, ligesom hand mig dennem goduilligen forstragt hafuer, Eller och udj andet af huis (det som) mig sammestedz Arfueligen tilfalder, som hand selffuer er med fornøyet och forsichret i alle maader Gandsche schadisløs at bliffue. Mens saa frembt for/schref/ne min Suoger Hans Clausen da iche scheer fornøylig Vdleg och betaling. Da pandtsetter Jeg til hannem Krafft denne min handschrift, alt mit Jordegods mig udj boen bliffuer udlagt, och Arffueligen tilfalder, Som min Salig Moders effterlatte boes Registering och Schifftbreff, mig derudinden wedKommer, widre schal forClare, naar den Kommer under forsegling. Saa

1677: 32

hand hans Hustru och Arffuinger schal hafue mit for/schref/ne Jordegodz til Sicher och schadisløs Vnderpant, i Pandt Indtil saa lenge hand beKommer hans fulde Capital och Rente med omKostning som derpaa anuendis, och naar Jeg denne offueschrefne Summa iche lenger er behøffuende at hafue eller och naar min Suoger Hans Clausen dennem igien Kand were begierende, da schal wj hin anden derom 1/2 Aars tid tilforne Loulig atuare och tilsige. Thil huilchen opsigelsis tid Capitalen och Renten, samt omKostningen, udi en Samblet Summa och Reede penge schal bliffue betalt. Och det til Schadisløs betalings Erlangelse, aff forschreffne mit Jordegods, aff huis (det som) hand selff best behager, for alle andre mine Creditorer i huem de er eller Vere Kand, maa hafue dersom Jeg iche selffuer utsupra mig godwilligen med detz afflegs Indstillendis worder. Saa Jeg for obligerer mig hermed for mig och mine arffuinger at holde oftermelte min Suogr: Hans Clausen hans Hustru och Arffuinger for forschreffne 700 Rixdalers Capital samt affgaaende Rente och omKostning, uden ald schade och schadisløsHed i alle optenkelige maader, och staar hannem frit fore denne min Vdgiffne obligation paa de steder til Thinge huor heldst mit Jordegodz efter schifftbreffuet mig Kand tilfalde, er beliggende, at lade publicere. Herom til Stadfæstelse hafuer Jeg schreffuen min Egen haand her neden Vnder, och mit Zignett hostrycht. Och til ydermeere Sandheds beKrefftelse hafuer Jeg meget [ ]

1677: 32b

Ombedet min Høyærede Respective K/iere Suoger, WelEdle hr: Obrist Lieutenant Christian Holberg, Och Welbr: hr: Laugmand Hans Lilienschiold, denne min frjwillige Obligation, med mig til Witterlighed at wille Vnderschriffue och Forsegle.

Actum Bergen den 6. Februarj Anno 1677. Luduig Pedersen Lemb (L S) Eghd:
til Witterlighed. Christian Holberg (L S) Hans Lilienschiold (L S)

Efter Jacob Magnesen Oppedal Lensmands begiering, bleff forKyndt effterschreffne Schiøde.

Kiendis Jeg Peder Busch, Thiener i ordet til Lindaas Præstegield, och hermed Witterlig giør, at Jeg af frj Willie och Welberaad hue, Saa och med min Kiere hustruis Maren Jensdaters Willie, Ja och Sambtyche, hafuer Soldt, schiødt och affhendt, och nu med dette mit Vdgiffne Aaben breff, aldeelis Selger, Schiøder och affhender fra mig min hustrue, Børn och arffuinger, Itt Pund Smørs Leye udj Opdal, I Gulen Schibred, och Effuenuigs Sogn, Som Hougne och Hans Søn Niels nu paaboendis ere, til Erlig och Welforstandig Dannemand, Jacob Magnesen Lensmand, och Laugrettismand udj forschreffne Gulen Schibred, och hans dannequinde Birrite Gulichsdater, och deris Arffuinger, Huilchet for/schref/ne It pund Smørs Leye bemelte Jacob Oppedal Lensmand med sin Quinde, /: huilchen formedelst Odelsrett dertil Var berettiget :/

schal Niude, bruge och beholde, til Euig Odel, Arff och Eye, med sin tilliggende Lotter och Lunder, fra fieldz och til fiære, Schouff och March, Agger och Eng, inden Gierds, och uden Gierds, Waat och tiurt, Intet

1677: 33

Vndertagendis i Nogen maader, som nu tilligger och aff Arrildz tid tilligget hafuer, Huorfore Jeg Kiendis att hafue Annammet och oppebaaret, aff ofte bemelte Jacob Oppedal, fyllist och fuldwerd, mindste penge med meeste, som I wort Kiøb Komb, och wj om forligt bleffue, sampt Schiøtningsøre och andet, Saa Jeg tacher hannem got for goed betaling, och wel medhandling i alle maader. Och Kiendis Jeg mig och Mine Arffuinger fødde och ufødde, ingen ydermeere Lod deel, eller Rettigheed at hafue till, eller udj forskreffne Gaard eller Punds Leye, Men bepligter mig och mine Arffuinger, at frj frelse, hiemble, och fuldKommeligen at tilstaa bemelte Jacob Oppedal, hans quinde och Arfuinger, Forschreffne Jordepart och detz rette tilliggende som forskreffuet staar, for huer Mands tiltale, som derpaa med Rette Kunde hafue at tale. Och om Imod forhaabing saa scheede, at forskreffne Jordepart, eller noget detz rette tilliggende, bleff Ved Loulig domb, oftebemelte Jacob Oppedal eller hans Arffuinger, affwunden, formedelst min Wanhiemmels brøst schyld, da bepligter Jeg mig och mine arffuinger igine at forschaffe for/schref/ne Jacob Oppedal och hans Arffuinger, lige saa got Gods igien, baade paa herlighed och Landschyld, eller och der for med Reede penge at fornøye Schadisløs. Att dette Saaleedis som forskreffuet staar, i alle maader Vryggelig holdis och efterkommis schal, haffuer Jeg til dis ydermeere och bedre forsichring, dette med Egen haand schreffuet, Vnderschreffuet och forseglat, och mit Zignett nedenfore trycht, och Venlig ombedet

1677: 33b

dend dannemand Oluff Sundsbøe som offuer forskreffne wort Kiøb Var, och Laugrettismand udj Lindaas Schibred, Saa och dend dannemand Joen Dale Laugrettismand i Gulen Schibred, med mig til Witterlighed forsegle.

Actum Aasteden Opdal dennd 17. Aug/ustj 1574.

Peder Busch (L:S:) Egen haand

(L:S:) (L:S:)

Kongl/ig May/este/tts Foget Steffnt Joen Kiellinguold, Jørgen Myre, Mogens i Ljhougen, och Thomas Molde, formedelst de tog Claus Molde, och bar hannem \død/ ud aff hans Nøst, efter at hand nyligen af hans hus var udgangen, førend hand bleff besigtiget, Thj Fogden formeener at bemelte dend døde Claus Molde hafde burdt Veret besigtigit førend hand bleff begraffuet, huorfore hand formeente de burde stande til Rette som wedbør. Indsteffnte Joen Kiellinguold, Jørgen Myre, Mogens Lijhougen, och Thomas Molde, (møtte,) och foregaff, at bemelte Salig Claus Moldis dreng Komb til dennem och berettede, at be/mel/te Claus Molde Var død i hans Nøst, da gich de efter begiering hen i hans Nøst, huor hand laa død, huor de och funde hannem død liggende, lige som drengen for dennem haffde Sagt. Men de Kunde iche See eller fornemme och heller iche fornamb nogen schade eller bane paa hannem i nogen maader. Huorjaa de samptlige sig erbøde, at wille gjøre deris Høyeste æd, Ellers foregafue de at de toge hans Lig som laa i Nøstet och bar det strax hiemb i hans hus, widere, sagde de Sig, iche at were

1677: 34

bewiist. For/schref/ne affdøde Claus Moldis Søn Joen Dale møtte, och foregaff at bemelte hans Salig Fader hasteligen hendøde, Men at hand schulde hafue faaet Schade eller bane, war hannem aldeelis uwitterlig. Men om nogen noget derom wiste, da begierede hand att de det wille tilKiendegifue. Huorfore Kongl/ig May/este/tts Foget lydeligen ofr Thinget nu tilstedeuerende

Almue tilspurde om nogen aff dennem noget derom Viste, at de det Ville tilKiende giffue. Men ingen frembKomb, som noget om saadant wiste at berette.

Fogden Steffnt Anders Lauritzen Lille Sljre, formedelst hans hustru er Kommen for tilig i barselseng. Indsteffnte Anders Lauridzen møtte, och beKiende, at hun Komb i barselSeng toe Maaneder efter deris bryllup, Derfor bleff Anders tilKiendt at bøde 9 ort efter Forordningen, til Hans Kongl/ig May/este/tt.

Fogden haffde Indsteffnt Johannes Dale och Mogens Ljhouden, formedelst de schal haffue befattet Sig med nogle fiæler och andet aff Salig Ellen Børses huuse Ved Dals Nøst. Huorføre hand formeente de burde schaffe igien til stede huis (det som) de hafde taget derfra, och Stande der for til Rette som Wedbør. Indsteffnte Johannes Dale møtte, och beKiende at hand haffde foruaret 3 winduer som hengde Løse i huset, huilchet hand gjorde til dend ende, at winden iche skulle *sla (slaa) dennem i Styche[r.]

1677: 34b

Thj Fogden haffde och bedet at granderne der omKring wille see huusene til goede, huilchet hand och haffde giort, och erbød Sig, winduerne igien at leffuere, som ligger i hans Nøst foruaret. Mogens Lijhougen møtte och sagde, at hand efter Lensmandens befahling hafuer foruaret fjre fiæler aff it husweg, formedelst de iche skulle bliffue bortstollen, som hand erbød Sig at leffuere, Widere Viste hand iche derom. Thollach och Lauridz huusmend sammestedz møtte och frjuilligen gjorde deris Eed at de iche wiste at nogen haffde noget aff huusene bortstollet, Men de winduer och bord som Johannes Dahle och Mogens Ljhoug haffuer foruaret, Kunde de iche negte, ioe at were dennem Vitterlig.

Fogden Steffnt Knud Anduig och Oluff Dusund for Schielderj imod hin anden. Anders Osmundbotten møtte paa Oluf Dusunds Wegne och sagde, hand ligger Siug, och Kand iche møde. Knud Anduig bleff paaraabt, møtte iche, ey heller nogen paa hans Weigne. Lensmanden berettede, at hand Steffnte dennem en Søndag efter Predichen Ved Sandnes Kierche, Efterdj Steffnemaalet iche er Loulig,

1677: 35

Derfor Kand Knud iche efter j Rette settelse tilKiendis Steffnefald att giffue. Men beroer til Loulig Steffnemaal. Anders Osmundbotten Komb for Retten, och Klageligen tilKiende gaff, at dagen for St: Hans dag sidstleeden, da aff waade Ild opbrende hans Ildhuus och 1 boe, med en deel aff hans boeschab, och formue, huorum hand nu begierede tilstedeuerende almues Sandferdige Widnisbiurd, Vdj Vnderdanigst henseende, at Niude Naadigst forschaansel, for Kongelige May/este/tts Schatt och Leding, aff hans paaboende Gaardepart. Huortil \en deel aff/ almuen suarede: at det forholder sig saa i Sandheed, at for/schref/ne Andersis Ildhuus och boe aff waadeIld opbrende som foresigis.

Margrette Baardøen Steffnt Thorchild KlochEid at betale hende opsigelse aff Gaarden KlochEide efter deris forligelse, Thorckild bleff paaraabt, møtte iche, ej heller nogen paa hans weigne, men bleff beret, at hand er fra Thingit hiemdragen. Lensmanden berettede at hand er loulig Steffnt til denne Sag at Suare. Affsagt, at Thorckild bør at bøde Steffnefald en march Sølf.

I Jesu Christj Nafn, er denne Protocol for dette Aar 1677, Endet. Gud Allermegtigste for

Lehne os It glædelig Frydfuldt och Fredeligt Nytt Aar for Christj schyld.

Oversikt over uklare punkt i teksten.

s. 11 - pantebrev, 3.dje line frå - Jeg Sidtzele Juel: Gerdt Lord eller Cord

s. 14b, l. 23 o.frå: Slige .er.iversation(?) (Perg/qiversation? Det engelske ordet perquisition = etterforsking)

s. 15, l. 18 o.frå: Quist..m(?) broe

s. 16, l. 2 n.frå: schal.(?) Sedler

s. 21, l. 5 o.frå: D..(?) - 240 Rixdlr.

s. 31, l. 13 n.frå: Nicolaus Jansøn Arf(?)